

Obywatelski
PARLAMENT
Seniorów

Biuletyn

Obywatelskiego Parlamentu Seniorów

Materiały na VIII Sesję Plenarną OPS

Sala Obrad Sejmu RP

październik 2022 r.

Warszawa, 2022 r

Rozdział I. Sprawozdanie z działalności Obywatelskiego Parlamentu Seniorów za okres III kadencji 1.10.2019-30.09.2022

- I. Podstawy formalno – prawne funkcjonowania
- II. Prawno - organizacyjne warunki funkcjonowania OPS w III kadencji
- III. Prezydium OPS
- IV. Delegatury regionalne
- V. Finansowanie bieżącego funkcjonowania OPS
- VI. Wyzwania stojące przed OPS u progu IV kadencji
- VII. Podsumowanie sprawozdania za okres III kadencji
- VIII. Podsumowanie wyborów do IV kadencji
- IX. Wybory Osób Zaufania Publicznego
- X. Wybory Prezydium OPS na IV kadencję OPS 2022-2025

Rozdział II. Dialog Społeczny jako forma komunikacji międzyludzkiej - materiały szkoleniowe

- I. Dialog społeczny jako forma komunikacji międzyludzkiej
- II. Prawa obywatelskie wynikające z Konstytucji RP
- III. Obowiązki samorządów wobec osób starszych
- IV. Cechy dialogu społecznego
- V. Potrzeby OPS inspiracją dla wniosków grantowych

Rozdział III. Centrum Dialogu i Integracji Społecznej OPS

Rozdział IV. Kampanie społeczne i inicjatywy społeczne OPS

Wydawca: Fundacja „Obywatelski Parlament Seniorów”

04-779 Warszawa, ul. Gruszy 32

Nakład 500 egz.

Autorzy: Krystyna Lewkowicz – Przewodnicząca Prezydium OPS

Zbigniew Jacek Tomczak I Zastępca Przewodniczącej OPS

Konsultacje prawne Adw. Konrad Dziuba

Skład i druk.....

Projekt realizowany jest pod honorowym patronatem Marszałka Sejmu Elżbiety Witek przy wsparciu Kancelarii Sejmu - tekst do uzgodnienia

Logo Aktywni+

Projekt dofinansowany ze środków programu wieloletniego na rzecz

Osób Starszych „AKTYWNI+” na lata 2021-2025

Obywatelski
PARLAMENT
Seniorów

Rozdział I. SPRAWOZDANIE z działalności Obywatelskiego Parlamentu Seniorów za okres III kadencji 1.10.2019-30.09.2022

I. Podstawy formalno-prawne funkcjonowania

Podstawą regulującą zasady funkcjonowania ruchu Obywatelskiego Parlamentu Seniorów (dalej OPS) jest Regulamin uchwalony przez walne zgromadzenie delegatów na I sesji plenarnej, w dniu 1.10.2015 roku, wraz ze zmianami wprowadzonymi na V sesji plenarnej w dniu 1.10.2019 roku.

W 2016 roku powołano Fundację „Obywatelski Parlament Seniorów” KRS 0000 438138, NIP 9522149059, spełniającą rolę tymczasowego instrumentu formalno-prawnego i finansowego dla nieposiadającego osobowości prawnej ruchu OPS.

Głównym zadaniem Fundacji jest organizacyjne i finansowe wspieranie realizacji celów statutowych OPS, w tym prowadzenie dokumentacji, korespondencji, utrzymywanie kontaktów z delegatami, a ponadto organizacja posiedzeń Prezydium, akredytacja i organizacja sesji regionalnych i plenarnych, tworzenie materiałów szkoleniowych, wydawnictw itp.

Powyższe zadania wymagają systematycznego prowadzenia komórki administracyjnej, posiadania chociaż minimalnego biura wyposażonego w środki telekomunikacji i niezbędny sprzęt komputerowy oraz środki finansowe na pokrywanie bieżących kosztów, w tym głównie kosztów dojazdów delegatów na posiedzenia organów OPS, materiałów biurowych, wydawnictw, telekomunikacji, ekspertyz, obsługi prawnej i szeregu innych.

W latach 2016-2022 wsparcia w powyższym zakresie dla OPS regularnie udzielała także Fundacja „Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku” udostępniając nieodpłatnie siedzibę z pełną infrastrukturą biurową oraz telekomunikacją, a także pokrywając koszty zatrudnienia pracownika prowadzącego biuro OPS.

Było to nieocenione wsparcie rzeczowe i finansowe bowiem Fundacja OPS nie zatrudnia żadnych stałych pracowników, a Zarząd i Rada Fundacji działa społecznie.

Fundacja OPS w pełni potwierdziła swoją skuteczność i zasługi dla podtrzymania bytu i prowadzenia działalności OPS, pozyskując środki i organizując kolejne sesje plenarne od II do VII w latach 2016-2021 oraz finansując niezbędne, bieżące potrzeby OPS.

Fundacja występowała w imieniu OPS w każdej sytuacji wymagającej czynności prawnych, była stroną umów zobowiązaniowych na realizację zadań zleconych przez gminy lub urzędy centralne oraz innych przepływów finansowych, relacji umownych ze sponsorami, partnerami w „sieci”, Kancelarią Senatu oraz podmiotami samorządu terytorialnego.

Rozwiązanie to uważane było za tymczasowe, bowiem jednym ze strategicznych celów OPS, sformułowanych już w pierwszym roku funkcjonowania, było **pozyskanie przez OPS własnej osobowości prawnej**.

Proces ten był o tyle trudny, że osoba prawna i jej konstrukcja nie może naruszać ani zmieniać charakteru OPS jako oddolnego, społecznego ruchu obywatelskiego.

Prace nad procesem nabycia przez OPS osobowości prawnej trwały na przestrzeni lat 2020-2021 i poprzedzone były szerokimi konsultacjami społecznymi i prawnymi, bowiem ostateczne rozwiązania musiały spełnić trudne do pogodzenia warunki.

Chodziło tu bowiem o zachowanie równoległej działalności nieformalnego ruchu obywatelskiego OPS oraz powołanie podmiotu posiadającego osobowość prawną, umożliwiające funkcjonowanie OPS w przestrzeni publicznej jako pełnoprawnego uczestnika rynku, występowanie w obrocie gospodarczym, nawiązywanie relacji ze społecznie odpowiedzialnym biznesem itp.

Żaden w tych podmiotów nie może jednak funkcjonować niezależnie od drugiego, bowiem jedynie ogólnopolski ruch społeczny może być partnerem Sejmu, Senatu, ale brakowało mu osobowości prawnej, zaś Stowarzyszeniu rejestrowemu brakowało charakteru oddolnego ruchu społecznego.

Osobowość prawna wnioskodawcy niezbędna jest ponadto w procedurach pozyskiwania środków publicznych w otwartych konkursach grantowych na realizację zadań publicznych i zadań własnych gmin, a posiadanie środków finansowych to podstawa bytu każdej organizacji.

Najtrudniejszą sprawą w procedurze nadawania osobowości prawnej było uniknięcie konfliktów interesów, sporów kompetencyjnych, ścierania się odmiennych poglądów osób kluczowych, odmiennych koncepcji rozwoju, strategii jak również potencjalnych konfliktów personalnych.

Jako efekt w/w prac i ponad rocznych społecznych konsultacji, w 2021 r. grupa inicjatywna składająca się z 24 delegatów OPS w dniu 5.07.2021 r. zawiązała Stowarzyszenie OPS, które zostało wpisane do KRS pod numerem 0000933 030 i uzyskało NIP 952 222 23 94.

Niezwykle ważne do tego zdarzenia prawnego jest to, iż obydwie podmioty, tj. ruch społeczny OPS, funkcjonujący w oparciu o Regulamin OPS uchwalony przez zebranie delegatów oraz Stowarzyszenie OPS funkcjonujące w oparciu o ustawę o stowarzyszeniach i wpisane do KRS muszą funkcjonować równolegle i w pełnej symbiozie, **bowiem stanowią dwa filary tego samego podmiotu**.

W konstrukcji statutu Stowarzyszenia uwzględniono wyżej omówione warunki koniecznej symbiozy dwóch równoległe działających podmiotów. Dotyczy ona zbieżnych celów, składu personalnego organów, trybu podejmowania strategicznych decyzji i realizacji zadań, współpracy z tymi samymi partnerami oraz inne warunki, m.in. dot. członkostwa.

Uchwały Prezydium OPS są wiążące dla Zarządu Stowarzyszenia OPS i wice wersa.

Członkami Stowarzyszenia OPS mogą być tylko osoby posiadające status „delegata OPS” lub „osoby zaufania publicznego”.

Zatem członkostwo w Stowarzyszeniu jest atrybutem wyłącznie dostępnym dla osób posiadających status delegata lub osoby zaufania publicznego. Procedura nabycia tego statusu musi być poprzedzona udzieleniem rekomendacji przez macierzystą organizację senioralną, akredytacją na listę delegatów OPS i ślubowaniem na sesji planarnej.

Utrata mandatu, niezależnie od jej przyczyny, automatycznie prowadzi do skreślenia z listy członków Stowarzyszenia.

Zrównane są również czynne i bierne prawa wyborcze delegatów i członków Stowarzyszenia.

Każda zmiana składu delegatów lub składu organów, niezależnie od przyczyn, powoduje obowiązek dokonania odpowiednich zmian w gronie członków/organów Stowarzyszenia i jeśli dotyczy osób wchodzących w skład Zarządu lub Komisji Rewizyjnej – wymaga wpisania do KRS.

Pełna zgodność celów statutowych, form realizacji zadań, sposobu powoływania organów, ich skład osobowy tożsamy w obydwu podmiotach powala na bezkolizyjne funkcjonowanie oraz pełną symbiozę dwóch dość różnych podmiotów.

Uchwały walnego zebrania delegatów i Prezydium OPS uzyskują moc uchwał Zarządu i walnego zebrania członków Stowarzyszenia OPS, i odwrotnie, a skład delegatów IV kadencji i wyniki wyborów do Prezydium dokonane przez walne zebranie delegatów OPS na VIII sesji sprawozdawczo-wyborczej OPS, są wiążące dla organów Stowarzyszenia i obowiązać będą Zarząd do niezwłocznego zgłoszenia zmian do KRS .

Odwzorowanie w obydwu podmiotach celów statutowych, składu personalnego organów decyzyjnych, pozwala na zrównanie statutu delegata i członka Stowarzyszenia.

Proces ten był bardzo starannie konsultowany i wyjaśniany w licznych spotkaniach regionalnych na przestrzeni lat 2020-2021 zarówno z delegatami w całej Polsce jak i prawnikami. Najczęściej zadawanym pytaniem w toku konsultacji społecznych było:

„Czy nie wystarczyłoby, aby Fundacja OPS nadal spełniała rolę instrumentu prawno-finansowego czyli „zastępczej” osobowości prawnej dla OPS?”

Otóż NIE! Konstrukcja prawna i finansowa Fundacji, a zwłaszcza sposób powoływania jej organów, ich skład jak również sposób wyposażenia jej w środki finansowe przez fundatorów, jest zgoła inny niż w strukturach Stowarzyszenia OPS, a osoby fundatorów i osoby wchodzące w skład Zarządu i Rady Fundacji w większości nie są delegatami OPS.

Tak więc istotną różnicą między Fundacją OPS a Stowarzyszeniem OPS jest to, iż Fundacja była i może być nadal podmiotem jedynie „**wpierającym**”, zaś Stowarzyszenie OPS jest podmiotem „**tożsamym**” z OPS.

Z chwilą osiągnięcia przez Stowarzyszenie OPS zdolności i stabilności finansowania potrzeb OPS, Fundacja OPS zostanie zlikwidowana jako podmiot, którego misja została zakończona.

II. Prawno - organizacyjne warunki funkcjonowania OPS w III kadencji

Okres III kadencji OPS 2019 -2022 był pod każdym względem bardzo zróżnicowany.

W 2019 r. V sesja plenarna odbyła się w Muzeum Historii Żydów Polskich „POLIN” przy obecności wszystkich 460 delegatów OPS i licznych gości oficjalnych.

Środki niezbędne do sfinansowania organizacji sesji plenarnej, pozyskane przez Fundację OPS, pochodziły z dotacji Miasta st. Warszawy oraz od sponsorów.

Ustawicznie prowadzone zabiegi dyplomatyczne i dialog z parlamentarzystami Sejmu i Senatu RP w sprawie umożliwienia organizacji sesji plenarnych w gmachu parlamentu dały spodziewane efekty.

Mimo okresowych ograniczeń sanitarnych w organizacji spotkań plenarnych w latach 2020- 2021 oraz widocznego zmniejszenia aktywności samych seniorów, VI i VII sesja plenarna OPS odbyła się w Senacie RP, przy wydatnym wsparciu logistycznym i finansowym Kancelarii Senatu RP. Ponadto, mimo okresowych lockdownów, zamkniętych uczelni itp. zjawisk utrudniających realizację zadań i ograniczających kontakty międzyludzkie, lata 2020 - 2021 charakteryzowały się wyjątkową aktywnością OPS.

Była ona możliwa za sprawą dotacji uzyskanej przez Fundację OPS w procedurze konkursowej w ramach *Wieloletniego programu na rzecz aktywności osób starszych 2021-2025 Aktywni+*.

Dzięki pozyskanym z MRiPS środkom zrealizowano we wszystkich delegaturach konferencje regionalne połączone ze szkoleniami obywatelskimi, konsultacjami inicjatyw legislacyjnych w zakresie nowelizacji ustawy o osobach starszych i ustawy o samorządzie gminnym, spotkaniami z lokalnymi parlamentarzystami sejmiku i senatu, publikacją wydawnictw, olimpiadą wiedzy obywatelskiej, programami integracyjnymi itp. aktywnością.

Ponadto spotkania regionalne służyły doprecyzowaniu Statutu i konsultacjom społecznym procedury nadawania osobowości prawnej OPS-owi oraz konsultacjom prawnym wnioskowanym przez OPS zmian legislacyjnych w ustawie o osobach starszych.

Konsultacje te były niezbędne, bowiem dla wielu osób równoległe funkcjonowanie ruchu społecznego OPS i stowarzyszenia OPS było niełatwe do zrozumienia, budziło wiele pytań i kontrowersji wymagających szerokiej akcji informacyjnych. Konferencje regionalne umożliwiły bezpośrednie dyskusje, swobodne zadawanie pytań i wyjaśnianie wszelkich wątpliwości prawnych i merytorycznych.

Wielkim dobrodziejstwem pozyskanego grantu, dającym możliwości organizowania i finansowania różnorodnych działań w regionach było to, iż w spotkaniach regionalnych mogli

uczestniczyć wszyscy delegaci, czas dyskusji nie był ograniczony żadnymi ramami czasowymi lub protokólowymi, mogli w nich uczestniczyć przedstawiciele samorządu terytorialnego, sympatycy OPS z innych organizacji, więc regionalne konferencje OPS odegrały wybitnie pozytywną rolę w ogólnej aktywizacji obywatelskiej osób starszych i w części kompensowały ograniczoną z konieczności frekwencję na sesji plenarnej w Senacie RP. Dodatkowym walorem były integracja delegatów, nawiązywanie bezpośredniej współpracy, inspirowanie się przykładami dobrych praktyk.

Podsumowując, mimo wyjątkowo trudnych czasów spowodowanych pandemią OPS odniósł liczne sukcesy:

1/ w latach 2020-2021 odbyły się we wszystkich delegaturach konferencje regionalne poświęcone uzgodnieniu inicjatyw ustawodawczych w zakresie nowelizacji ustawy o osobach starszych, konsultacjom trybu nabywania przez OPS osobowości prawnej, szkoleniom w zakresie odpowiedzialności prawnej członków prezydium, szkoleniom w zakresie pozyskiwania funduszu na działalność statutową, a także procesom integracji różnych środowisk senioralnych, debatom z parlamentarzystami wszelkich opcji politycznych oraz przedstawicielami lokalnego samorządu terytorialnego;

2/ w 2020 roku miało miejsce niezwykle ważne wydarzenie, bowiem VI sesja plenarna OPS odbyła się, po czteroletnim działaniu poza parlamentem, w gmachu Senatu RP,

3/ Marszałek Senatu RP objął ruch OPS swoim Honorowym Patronatem,

4/ w roku 2020 udało się powołać nową delegaturę Regionalną OPS w woj. świętokrzyskim, z siedzibą w Starachowicach, a w 2021 r. Zachodniopomorską Delegaturę OPS z siedzibą w Szczecinie (aktualnie w Kołobrzegu).

5/ dzięki prowadzonemu dialogowi i wsparciu inicjatywy OPS przez parlamentarzystów sejmu i senatu, w dniu 28 września 2020 r. Senat RP podjął uchwałę upamiętniającą 45 lecie ruchu senioralnego Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz honorującą osobę prof. Haliny Szwarz, założycielki pierwszego w Polsce UTW (1975).

6/ przygotowana została nowelizacja ustawy o osobach starszych. Czekają na rozpoczęcie procesu legislacyjnego, ale do tego potrzebne jest pozyskanie partnera posiadającego zdolność do zgłaszania inicjatyw legislacyjnych.

7/ VII sesja plenarna OPS ponownie odbyła się w Senacie RP, przy ogromnej pomocy organizacyjnej i finansowej Kancelarii Senatu, tym razem z udziałem 140 delegatów.

Senat RP to miejsce wielce zaszczytne i nobilitujące sesje i działania OPS, ale z uwagi na oczywiste warunki lokalowe w sesjach mogło uczestniczyć jedynie 100, a max 140 delegatów OPS, co przy stanie 460 jest grupą nie w pełni reprezentatywną.

8/ Prezydium OPS podjęło wielopłaszczyznowe starania w spr. możliwości organizacji VIII sesji plenarnej w Sali Posiedzeń Sejmu RP, zwłaszcza, że sesja ta ma charakter sprawozdawczo-wyborczy, wymaga obecności 460 delegatów, systemu do głosowania itp. warunków.

9/ pod koniec III kadencji OPS, w kwietniu 2022 r. udało się powołać kolejną, dziesiątą już delegaturę regionalną OPS z siedzibą w Krakowie, obejmującą region Małopolski,

10/ w czerwcu 2022 r. dokonano uroczystego otwarcia Centrum Dialogu i Integracji Społecznej OPS z siedzibą w Wawerskim Centrum Kultury w Warszawie, (opisanym szczegółowo dalej).

11/ na konferencji regionalnej kujawsko-pomorskiej Delegatury OPS, jaka odbyła się w maju 2022 r. w Inowrocławiu, pojawiła się kolejna inicjatywa powołania Wielkopolskiej Delegatury OPS, a już 14 lipca 2022 r. z inicjatywy Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej powstała jedenasta delegatura regionalna z siedzibą w Kaliszu, obejmująca region Wielkopolski.

Działania te, co wymaga podkreślenia, realizowane były w dużej mierze przez niewielkie grono zaangażowanych członków Prezydium OPS i członków Prezydiów Delegatur regionalnych działających społecznie.

III. Prezydium OPS

Prezydium OPS, (tożsame z Zarządem Stowarzyszenia OPS) to organ kierujący w sposób ciągły bieżącą działalnością OPS we wszystkich jego obszarach działania i ponoszący osobistą odpowiedzialność za wszelkie zobowiązania organizacji.

Członkowie Prezydium nadzorują i uczestniczą w ważnych wydarzeniach regionalnych delegatur w całym kraju, prowadzą samodzielnie wybrane zespoły zagadnień, nadzorują delegatury regionalne, tworzą nowe delegatury itp.

W szczególności na członkach Prezydium ciąży obowiązek zapewnienia niezbędnego finansowania bieżących potrzeb działania OPS.

Kierowanie Obywatelskim Parlamentem Seniorów wymaga więc bardzo szerokich kompetencji i doświadczeń, ponadto dużej dyspozycyjności, samodzielnego realizowania zadań w terenie, nadzorowania i wspierania delegatur regionalnych, a więc zaangażowania znacznej ilości czasu na zasadach wolontariatu, jednocześnie - wysokich kompetencji menedżerskich, cyfrowych, podstawowych kwalifikacji prawnych w zakresie prowadzenia organizacji pozarządowych, a ponadto znajomości historii OPS, jego problemów, specyfiki, źródeł oraz istoty sukcesów i porażek, a w szczególności udziału w jego dość skomplikowanej historii na przestrzeni lat 2015-2022.

Kandydat do Prezydium ma obowiązek przedstawienia dwóch rekomendacji organizacji senioralnych, które potwierdzają wymagane kompetencje i doświadczenia.

Ogrom problemów i zadań przypisanych zakresem działania członkom Prezydium oraz specyfika funkcjonowania OPS, w tym brak systemowego finansowania wymaga, aby członkowie Prezydium OPS przyjęli na siebie trudne, ściśle określone zadania i samodzielnie, społecznie je wykonywali.

Do efektywnego wykonywania zakresu obowiązków członków Prezydium niezbędne jest posiadanie co najmniej umiejętności:

- 1/ samodzielnego pozyskiwania środków na realizację zadań OPS, w ramach otwartych konkursów grantowych,
- 2/ pozyskiwania partnerów, sponsorów i członków wspierających OPS,
- 3/ rozwiązywania problemów merytorycznych, prawnych i konfliktów międzyludzkich OPS,
- 4/ samodzielnego organizowania i prowadzenia konferencji regionalnych OPS,
- 5/ redagowania dokumentów, wydawnictw, materiałów informacyjnych i promocyjnych do mediów;
- 6/ nadzoru i wspierania działalności delegatur regionalnych OPS,
- 7/ tworzenia nowych delegatur regionalnych OPS,
- 8/ kompetencji cyfrowych pozwalających na obsługę e-KRS, organizację zajęć zdalnych, wideokonferencji, operowanie generatorami wniosków grantowych, używanie profilu zaufanego i wiele innych.

Doświadczenia III kadencji OPS wskazują, iż zaangażowanie w bieżące prace i łączność z delegaturami regionalnymi oraz kompetencje członków Prezydium/Zarządu OPS były bardzo zróżnicowane.

Wnioski z tej oceny powinny być wyznacznikiem kryteriów wyboru Prezydium na IV kadencję OPS.

Nowy skład Prezydium na lata 2022-2025 powinien być przez walne zebranie delegatów OPS wybrany przez pryzmat rokowań, jakie dają udzielone kandydatom rekomendacje, ocenę kompetencji i zaangażowania zweryfikowanych w uprzedniej kadencji, dotychczasowego zaangażowania w sprawy seniorów i ich skuteczności w działaniu, jakie reprezentują poszczególni kandydaci.

W dalszej części niniejszego sprawozdania publikowane są biogramy kandydatów na członków Prezydium wraz z informacją i oceną ich kompetencji dokonanych przez Zespół Akredytacyjny.

Spośród 24 kandydatów zgłoszonych na członków Prezydium Zespół Akredytacyjny kierując się treścią udzielonych rekomendacji, a w przypadku dotychczasowych członków Prezydium OPS lub delegatur regionalnych, także opinią Prezydium OPS, rekomendował zgodnie z Regulaminem OPS 15 osób na listę wyborczą Prezydium OPS.

Ostateczny skład Prezydium IV kadencji OPS ukształtuje głosowanie plenarne delegatów obecnych na VIII sesji plenarnej OPS, w wyniku którego do Prezydium wejdą osoby, które uzyskały siedem najwyższych wyników głosowania.

Po ukonstytuowaniu się Prezydium, dokona ono spośród siebie wyboru Przewodniczącego, zastępców przewodniczącego oraz członków.

W okresie III kadencji Prezydium OPS działało w składzie: Krystyna Lewkowicz – Przewodnicząca, Zbigniew Jacek Tomczak – I zastępca Przewodniczącego, Ludwik Knyba i Ewa Brewczyńska - Florczyk – zastępcy przewodniczącego, Ewa Kołodziejczak, Irena Frankiewicz i Krystyna Ozga – członkowie.

Członkowie Prezydium OPS działali społecznie, nie otrzymując żadnych rekompensat finansowych.

Ciąży na nich ponadto odpowiedzialność za organizację i zapewnienie finansowania sesji plenarnych i innych bieżących kosztów funkcjonowania.

Członkowie Prezydium OPS, na czele z Przewodniczącą, która jest autorką i koordynatorką projektów grantowych, ponoszą solidarną odpowiedzialność osobistą, tj. całym majątkiem prywatnym, za zobowiązania wynikające z realizacji umów grantowych, prawidłowe wydatkowanie i rozliczenie uzyskanych dotacji jak również inne zobowiązania prawne i finansowe zaciągnięte przez Prezydium OPS.

IV. Delegatury regionalne

Delegatury regionalne OPS odgrywają bardzo ważną i pozytywną rolę w realizacji misji OPS, wyraźnie aktywizują delegatów, poprawiają komunikację między delegatami regionu oraz intensyfikują kontakty z lokalnymi władzami samorządowymi i parlamentarzystami.

Utrzymują też stałą komunikację z Prezydium OPS, realizują regionalne cele zawarte w kolejnych deklaracjach programowych OPS.

Na koniec III kadencji funkcjonuje w strukturach OPS 11 delegatur regionalnych obejmujących obszar województwa.

1. Dolnośląska Delegatura OPS, z siedzibą we Wrocławiu, przew. Emilia Nowaczyk- Tabor, e-mail: emin@interia.pl
2. Kujawsko-Pomorska Delegatura OPS z siedzibą w Bydgoszczy przew. Bożena Sałacińska, e-mail: bozena@salacinska.pl
3. Lubuska Delegatura OPS z siedzibą w Gubinie, przew. Wojciech Białek e-mail: bialekwojciech70@gmail.com
4. Małopolska Delegatura OPS z siedzibą w Krakowie, przew. Marek Pilch e-mail: marek.pilch@gmail.com
5. Pomorska Delegatura OPS, z siedzibą w Sopocie, przew. Jacek Gibała, e-mail: gibala.jacek@wp.pl

6. Świętokrzyska Delegatura OPS z siedzibą w Starachowicach, przew. Jerzy Krawczyk, e-mail: jerzy-krawczyk@o2.pl
7. Śląska Delegatura OPS z siedzibą w Katowicach, przew. Zuzanna Geilke, e-mail: geizuz@o2.pl
8. Warmińsko - Mazurska Delegatura OPS z siedzibą w Olsztynie, przew. Aleksander Pieczkin e-mail: alekp21@gmail.com
9. Warszawsko - Mazowiecka Delegatura OPS z siedzibą w Warszawie, przew. Teresa Bojanowicz, email: Bojanowicz.teresa@gmail.com
10. Wielkopolska Delegatura OPS z siedzibą w Kaliszu, przew. Ewa Woźniak e-mail: ewozniak@sako-info.pl
11. Zachodnio - Pomorska Delegatura OPS z siedzibą w Kołobrzegu, przew. Irena Frankiewicz e-mail: irenaf@gmail.com

Do długofalowego programu działania OPS przyjęto zadanie, iż w kolejnych latach powstaną delegatury regionalne w pozostałych 5 regionach Polski, tj. łódzkim, podlaskim, opolskim, podkarpackim i lubelskim. Jeśli dotychczas nie zostały powołane to z przyczyn zdecydowanie mniejszej aktywności obywatelskiej seniorów w tym regionie.

Nowi członkowie Prezydium/Zarządu OPS powinni wprowadzić do swojego planu pracy działania aktywizujące w w/w regionach.

Chociaż delegatura regionalna to wewnętrzna sprawa organizacji OPS i jej powołanie jest jedynie wyrazem woli delegatów regionu, to trzeba mieć świadomość, iż powołanie delegatury nie jest ani szybkie ani proste.

Wymaga długotrwałych przygotowań, kontaktów z lokalnymi władzami samorządowymi, miejskimi i wojewódzkimi, pozyskania do współpracy wojewódzkich organizacji senioralnych, które czasem postrzegają delegaturę OPS w kategoriach konkurencji itp.

Także władze samorządowe nie zawsze są w pełni otwarte na pojawienie się na ich terenie kolejnej organizacji obywatelskiej, strażniczej, monitorującej realizację polityki społecznej. Obawiają się krytycznych ocen i roszczeń.

Aby przyszła współpraca regionalna układała się poprawnie, a delegatura miała sprzyjające warunki do działania, konieczne jest więc staranne przygotowanie, nawiązanie dobrych relacji z lokalnym samorządem, parlamentarzystami, kontaktów z innymi organizacjami senioralnymi, szeroka informacja i promocja celów i misji OPS i wiele innych zabiegów organizacyjnych i dyplomatycznych.

V. Finansowanie bieżącego funkcjonowania OPS

OPS nie posiada żadnego systemowego źródła finansowania. Nie pobiera od delegatów ani delegujących organizacji żadnych opłat.

Brak środków jest jedną z barier rozwoju instytucjonalnego OPS i ograniczającego formy działania i kontaktów regionalnych, a tym bardziej międzynarodowych.

Także w Stowarzyszeniu OPS, po długich dyskusjach i konsultacjach, nie ustanowiono składek członkowskich uznając, iż ich ewidencja i potencjalna windykacja należności wygeneruje większe koszty niż ich wartość.

Finansowanie dotychczasowej działalności OPS oparte było na różnorodnych źródłach:

- 1/ pomocy finansowej Kancelarii sejmu (całkowite sfinansowanie I sesji plenarnej 2015),
- 2/ powstaniu Fundacji OPS i zaangażowaniu się jej fundatorów (od 2016-do dziś),
- 3/ wieloletniemu wsparciu Fundacji „Ogólnopolskie Porozumienie UTW”, która w latach 2016-2022 jest jednym z głównych fundatorów Fundacji OPS.

Nie tylko wspierała OPS rzeczowo, m.in. poprzez użyczenie siedziby, zatrudnienie pracownika, ponoszeniu wszelkich kosztów administracyjnych, wydawniczych ale też finansowo w postaci pozyskiwania sponsorów, darczyńców, administrowaniu danymi osobowymi, obsługi finansowej wniosków grantowych OPS (od 2015 roku do dziś).

4/ wsparciu finansowym samorządu warszawskiego (granty pozyskane przez Fundację OPS oraz bezpośrednio finansowanie niektórych wydatków OPS z budżetu samorządu warszawskiego (w latach 2016-2019 dotacje Miasta st. Warszawy praktycznie uratowały byt OPS),

5/ wsparciu organizacyjnym i finansowym Kancelarii Senatu RP (finansowanie większości kosztów organizacyjnych VI i VII sesji plenarnej w latach 2020-2021),

6/ pozyskaniu w 2021 r. przez Fundację OPS grantu ze środków Funduszu Aktywni+ zarządzanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej,

7/ pozyskaniu w 2022 r. przez Fundację OPS grantu ze środków Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej,

8/ pozyskanie w 2022 r. przez Fundację OPS grantu ze środków Funduszu Aktywni+ zarządzanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Niewątpliwie ważną dodatkową formą wsparcia jest pomoc ze strony macierzystych organizacji delegatów OPS, które także wspierają OPS organizacyjnie i rzeczowo, np. pozyskując dotacje i pomoc lokalnego samorządu w organizacji sesji regionalnych, użyczenie sal konferencyjnych, pokrycie niektórych kosztów ich organizacji, np. materiałów, cateringu, sponsoringu podróży delegatów na sesje plenarne itp. Jest to pomoc bardzo cenna chociaż okazjonalna.

Niedobór środków na realizację bieżących celów statutowych wymusza konieczne oszczędności, np. w postaci rezygnacji z udziału w międzynarodowych konferencjach senioralnych, strukturach Unii Europejskiej, braku kontaktów z europejskimi parlamentami seniorów itp.

Jest to jedną z głównych barier rozwoju instytucjonalnego i merytorycznego, zarówno na szczeblu Prezydium jak i delegatur regionalnych.

Tak więc strategicznym celem na równi z celami merytorycznymi, staje się pozyskiwanie środków finansowych na bieżącą działalność. Musi odbywać się zarówno na szczeblu centralnym jak i na szczeblu regionalnym, gdzie polityka senioralna jest kreowana i finansowania.

Prezydium OPS III kadencji przygotowało pod firmą Stowarzyszenie OPS bardzo obszerny i pracochłonny 3. letni wniosek grantowy do konkursu ogłoszonego przez Narodowy Instytut Wolności w ramach PROO (Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich), jednak po raz kolejny wniosek, mimo pozytywnej oceny ekspertów, nie otrzymał dofinansowania.

Ta okoliczność powoduje, że Stowarzyszenie do dnia dzisiejszego nie podjęło własnej działalności, a środki finansowe na bieżącą działalność OPS pochodzą jedynie z Fundacji OPS.

Zarówno forma Fundacji jak i osobowość prawna Stowarzyszenia OPS pozwala na użyczenie swojej „firmy” czyli osobowości prawnej do występowania Delegatur o dotacje ze środków regionalnych, jednak dotychczasowa praktyka odnotowała jedynie pojedyncze sukcesy w tym zakresie.

Nie zamyka to także drogi do skorzystania z pośrednictwa innych, np. macierzystych organizacji we wspólnym występowaniu z ofertami w konkursach i wplatanie zadań OPS do realizowanych przez te organizacje projektów, co ma dobre wzorce np. w woj. mazowieckim, opolskim.

Dobre rezultaty przynosi też proces „sieciowania” organizacji, co pozwala na koncentrację kapitału majątkowego i kadrowego i wzajemne użyczenie go między partnerów sieci.

Prezydium OPS wydało m.in. publikacjami „*Poradnik sieciowania organizacji senioralnych na przykładzie Obywatelskiego Parlamentu Seniorów*”, który prezentowany był na konferencjach regionalnych jako materiał szkoleniowy.

Prezydium wyraża gotowość udostępnienia opracowania jak również powtórzenia szkolenia w powyższym zakresie dla osób zainteresowanych.

Pozytywne wzorce i dobre praktyki w tym zakresie mają miejsce m.in. w Delegaturze Warszawsko-Mazowieckiej oraz Delegaturze Pomorskiej OPS, lecz nadal zbyt mała w tym zakresie jest aktywność prezydiów delegatur, które w konkursach wojewódzkich, zwłaszcza w programach regionalnych kreowanych przez urzędy marszałkowskie mogłyby bez większych trudności pozyskiwać środki, które pozwoliłyby na wzmocnienie instytucjonalne i zwiększenie lokalnej aktywności.

Na rynku ogólnopolskim funkcjonuje bardzo wiele konkursów na realizację zadań z zakresu polityki senioralnej, m.in. w Ministerstwie Zdrowia, w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowym Instytucie Wolności, w regionalnych centrach polityki społecznej, w urzędach marszałkowskich i urzędach wojewódzkich, fundacjach i wielu innych instytucjach kontraktujących środki publiczne i środki prywatnych fundatorów.

Zyskuje też popularność procedura „bonów społecznych”, regrantingu, inicjatyw oddolnych, na które grupy aktywnych seniorów, nie posiadających instytucjonalnych podstaw prawnych, mogą uzyskać niewielkie dotacje. W tym trybie m.in. pozyskiwała środki grupa inicjatywa Warszawsko - Mazowieckiej Delegatury OPS.

Dostępne są też w gminach procedury tzw. małych dotacji (uruchamianych w trybie art. 19 ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie), których wnioski i budżety są bardzo proste w konstrukcji więc nie nastroczają większych problemów nawet mniej zaawansowanym w tych działaniach seniorom. W przypadku trudności przy konstruowaniu wniosku lub obsługi generatora, zawsze Delegatura może liczyć na pomoc doradcą ze strony Prezydium OPS.

Ponadto, w ramach programu każdego posiedzenia Prezydium, konferencji regionalnej itp. spotkań realizowany jest blok informacyjno - szkoleniowy nt otwartych konkursów grantowych oraz na tematy zgłoszone przez uczestników.

Potencjalny wnioskodawca może też w każdej chwili uzyskać pomoc drogą elektroniczną, telefoniczną lub bezpośrednią w Centrum Dialogu i Integracji Społecznej.

Obszerna informacja w tym zakresie została przekazana delegaturom w czasie seminarium w Warszawie, w listopadzie 2021 r.

Niestety jedynie Prezydium OPS, złożyło wnioski zarówno do NIW PROO jak i do MRiPS – funduszu Aktywni +, a także do Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej.

VI. Wyzwania stojące przed OPS u progu IV kadencji

Z dniem 30 września 2022 roku kończy się III kadencja Obywatelskiego Parlamentu Seniorów i wygasają wszystkie mandaty delegatów.

Organizacja OPS staje więc przed nowymi wielkimi wyzwaniami:

Powołania nowego składu 460 delegatów. Zarówno dotychczasowi delegaci, którzy pragną nadal uczestniczyć w działalności OPS jak i nowi, którzy zamierzają dopiero do nich dołączyć powinni przesłać nowe **deklaracje przystąpienia**.

Uległy dezaktualizacji wydane do III kadencji rekomendacje, w wielu przypadkach zmieniła się sytuacja organizacji jak i samych delegatów, a ponadto ze wszech miar zasadne jest pozyskanie do grona delegatów OPS nowych aktywnych i kreatywnych seniorów.

Po uzyskaniu rekomendacji Zespołu Akredytacyjnego, zgłoszeni kandydaci muszą złożyć ślubowanie na sesji sprawozdawczo - wyborczej, która tradycyjnie przewidziana jest w pierwszych dniach października 2022 r.

Dla realizacji akredytacji, utworzono specjalną skrzynkę e-mail: 4kadencjaops@gmail.com na którą należało przesłać skan deklaracji przystąpienia wraz z wymaganymi podpisami i oświadczenie RODO. Zespół akredytacyjny utworzy z tych zgłoszeń listy podstawowe i rezerwowe.

Niestety część delegatów skorzystała z innych form dostarczenia deklaracji, co przysporzyło Zespołowi wiele dodatkowej pracy jak również spowodowało, że niektóre deklaracje nie dotarły do adresata.

Każda Delegatura otrzymała informacje o parytecie mandatów, tj. liczbie przysługujących jej mandatów w OPS, wyliczoną adekwatnie do liczby osób 60+ zamieszkujących dany region.

Wszystkie mandaty muszą być zagospodarowane, więc mandaty niewykorzystane w poszczególnych regionach zaferowane zostały chętnym znajdującym się na listach rezerwowych z innych regionów.

Wymaga podkreślenia, iż kandydaci umieszczeni na listach rezerwowych mogą zmienić status na delegata na warunkach określonych w Regulaminie OPS część II, rozdz. III, ust.5 tj. reprezentujących duże organizacje senioralne o zasięgu działania obejmującym co najmniej obszar województwa, 3. letnim okresie funkcjonowania i min. 200 członkach.

Decyzje w tym zakresie podejmuje Prezydium OPS.

Zasadą jest, że w OPS powinny być reprezentowane w równej mierze środowiska rad seniorów, UTW, członków PZERI oraz innych organizacji senioralnych.

Kandydaci na Delegatów powinni wykazać się:

- 1/ własnym adresem e-mailowy umożliwiającym obsługę korespondencji,
- 2/ zaangażowaniem w pracę na rzecz seniorów, udokumentowanymi doświadczeniami w tym zakresie,
- 3/ zdolnościami organizacyjnymi.

Osoby zamierzające kandydować do Prezydium OPS powinny przesłać dodatkową, drugą wymaganą rekomendację, a ponadto legitymować się dodatkowymi kompetencjami, takimi jak:

- 1/ kompetencje do obsługi elektronicznych generatorów wniosków;
- 2/ umiejętność konstrukcji wniosków grantowych, ich realizacji, raportowania, zarządzania projektami i rozliczenia ich budżetu;
- 3/ zdolności organizowania regionalnych i ogólnopolskich imprez konferencyjnych, naukowych i integracyjnych;
- 4/ umiejętność organizowania i możliwości sprzętowe uczestniczenia w spotkaniach realizowanych w trybie on-line;
- 5/ umiejętność negocjacji, pozyskiwania partnerów, sponsorów, nawiązywania kontaktów z organami władzy różnych szczebli.

Organizacja VIII sesji sprawozdawczo wyborczej wymagającej obecności wszystkich delegatów, a przynajmniej kworum oraz systemu do elektronicznego liczenia głosów w kilkunastu przewidywanych procedurach wyborów głosowaniach, jest kolejnym dużym wyzwaniem, bowiem sprawą otwartą jest miejsce obrad, sposób finansowania kosztów, wybory delegatów, a szczególnie wybór nowego Prezydium i osób zaufania publicznego.

Celem strategicznym OPS jest, aby VIII sesja odbyła się w Sali Obrad Sejmu RP. Poczynione zostały w tym zakresie odpowiednie starania.

Do ostatniej chwili nie można było mieć stuprocentowej pewności, czy jakieś nieprzewidziane okoliczności nie zniweczą tych planów.

Sytuacja wymaga więc przygotowania także innych alternatywnych miejsc organizacji.

Jeśli miejscem VIII sesji będzie po raz kolejny Senat RP, lub zaistnieją inne okoliczności np. sanitarne, wymuszające ograniczoną liczebność uczestników, konieczny będzie hybrydowy sposób głosowania, aby wszystkim Delegatom zapewnić równe szanse i prawa wyborcze.

Tekst dostosowany będzie do sytuacji na dzień oddania Biuletynu do druku

Kolejnym niezwykle ważnym wyzwaniem jest powołanie nowego składu **Prezydium OPS**, które będzie umiało sprostać niezwykle trudnym problemom i wyzwaniom towarzyszącym prowadzeniu OPS.

Nowe organy OPS opracują program działania i strategię OPS na IV kadencję 2022-2025.

Wielce pomocne będą tu wszelkie inicjatywy ze strony Delegatur Regionalnych.

Po ukonstytuowaniu się OPS IV kadencji konieczne będzie podjęcie szerokiej debaty z udziałem delegatur regionalnych oraz osób zaufania publicznego i konsultacji społecznych nt programu działania OPS w IV kadencji.

Do głównych kierunków tego programu już teraz należy zaliczyć:

1. Opracowanie długofalowej strategii funkcjonowania i finansowania celów statutowych OPS, koniecznego rozwoju instytucjonalnego i kadrowego.
2. Powołanie kolejnych delegatur regionalnych OPS w woj. łódzkim, opolskim, lubelskim, podlaskim i podkarpackim.
3. Pozyskanie partnerów parlamentarnych do wdrożenia procedur legislacyjnych nowelizacji ustawy o osobach starszych przygotowanej w III kadencji oraz wsparcie rad seniorów w procesie nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym.
4. Podjęcie szerokiej akcji promującej cele i realizowane formy aktywności OPS w IV kadencji.
5. Podjęcie trudnego procesu mediacji w spr. usytuowania OPS wobec struktur Parlamentu RP, tak aby partnerskie relacje miały charakter współpracy ciągłej, a nie okazjonalnej.
6. Opracowanie logistyki i wypracowanie metod stałej systemowej współpracy z gronem osób zaufania publicznego wybranym na IV kadencję.
7. Zaktywizowanie Stowarzyszenia OPS aby przejęło w pełni funkcję finansowania celów statutowych OPS.
8. Przegląd wewnętrznego ustawodawstwa, tj. Regulaminu OPS, w który po 7 letnim okresie funkcjonowania wskazuje na potrzebę doprecyzowania niektórych postanowień aby nie budziły wątpliwości interpretacyjnych, uaktualnienia postanowień porządkowych, teleadresowych, opisanie funkcji i zakresu działania Centrum Dialogu i Integracji Społecznej, dodanie do Regulaminu postanowienia dot. instrumentów oddziaływania w przypadku rażącego naruszania prawa i postanowień wewnętrznych, których w świetle wydarzeń ostatnich 3 lat, organom OPS ewidentnie brakowało.

Zadanie to wymaga powołania zespołu roboczego ds. przygotowania nowelizacji Regulaminu, jak również szerokich konsultacji z delegaturami regionalnymi.

Inne zadania w postaci programu działania przygotowuje nowe Prezydium przy aktywnym udziale osób zaufania publicznego i delegatur regionalnych.

VII. Podsumowanie sprawozdania za okres III kadencji

Okres III kadencji OPS był trudny, pełen nieprzewidzianych do końca zwrotów akcji spowodowanych pandemią, ale w sumie owocny.

Miały miejsce wydarzenia, które stanowią istotny postęp w stosunku do II kadencji, trwale wzmacniają logistycznie, kadrowo i finansowo OPS.

Do najważniejszych wydarzeń należy zaliczyć:

1. Nabycie osobowości prawnej OPS umożliwiającej pełnoprawne występowania w obrocie gospodarczym.
2. Przygotowanie projektu nowelizacji ustawy o osobach starszych i poddanie jej szerokim konsultacjom społecznym.
3. Wyrażna aktywizacja regionów – konferencje regionalne w 2021 i 2022 roku.
4. Powołanie czterech nowych regionalnych delegatur OPS, a mianowicie: Świętokrzyskiej, Zachodniopomorskiej, Małopolskiej i Wielkopolskiej.
5. Sukces legislacyjny i merytoryczny – podjęcie uchwały Senatu RP z 28 września 2020 r. honorującej dorobek ruchu senioralnego oraz jego założycielki prof. Haliny Szwarc
6. Nawiązanie ścisłej współpracy z Ogólnopolskim Porozumieniem dla Rad Seniorów
7. Organizacja dwóch sesji plenarnych OPS w 2020 i 2021 roku w Senacie RP.
8. Przeprowadzenie akredytacji 460 delegatów do IV kadencji OPS, w tym wybór 7. osobowego grona osób zaufania publicznego oraz 15. osobowej listy wyborczej do Prezydium OPS IV kadencji 2022-2025.
9. **Powrót VIII sesji OPS do siedziby Sejmu RP. (do ostatecznego sformułowania na dzień oddania do druku)**
10. Wydanie kolejnej edycji Biuletynu informacyjnego OPS.
11. Uzyskanie w 2020 r. grantu MRiPS, wzmacniającego OPS instytucjonalnie i zapewniającego rozwój i aktywizację struktur regionalnych.
12. Uzyskanie w 2021 r. grantu MRiPS na działalność Centrum Dialogu i Integracji Społecznej OPS.
13. Uzyskanie grantu Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej w Warszawie, na aktywizację obywatelską regionu
14. Powołanie i wyposażenie Centrum Dialogu ze środków własnych Fundacji OPS oraz pozyskanych sponsorów, a następnie rozpoczęcie realizacji programu działania.

Przedstawiając niniejsze sprawozdanie pod ocenę walnego zebrania delegatów, Prezydium wyraża nadzieję na jego akceptację i udzielenie Prezydium pokwitowania z działalności OPS w III kadencji obejmującej lata 2019-2022.

VIII. Podsumowanie wyborów do IV kadencji

Na podstawie Części II, rozdział III, ust.1 Regulaminu OPS, Zarząd Stowarzyszenia OPS tożsamy z Prezydium OPS, w składzie poszerzonym o przewodniczących wszystkich delegatur regionalnych OPS, podjął w dnia 24.01.2022 r. Uchwałę powołującą **Zespół Akredytacyjny** w składzie:

- 1/ Teresa Bojanowicz – przewodnicząca Zespołu, przewodnicząca Warszawsko-Mazowieckiej Delegatury OPS,
- 2/ Czesław Ochenduska – członek Zespołu, delegat OPS II i III kadencji, przewodniczący Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia OPS,
- 3/ Ewa Zembrzycka – Wiater – członek Zespołu, emerytowany sędzia, wieloletni wolontariusz Fundacji OPS wspierający działanie Prezydium kompetencjami prawniczymi. Osoba rekomendowana do grona osób zaufania publicznego OPS IV kadencji.

Do zadań Zespołu należało:

- 1/ ustalenie parytetów mandatów dla poszczególnych regionów, wg dotychczasowych zasad udziału osób starszych w danym regionie do ogółu mieszkańców i odniesienie tego wskaźnika w skali kraju do liczby delegatów OPS,
- 2/ utworzenie specjalnej skrzynki do obsługi korespondencji 4kadencjaops@gmail.com,
- 3/ opracowanie i opublikowanie wzorów zgłoszeń i oświadczeń RODO,
- 4/ przyjmowanie zgłoszeń oraz korespondencja z nadawcami w przypadku uchybień, braków w dokumentacji, niepełnych rekomendacji itp.
- 5/ wydanie dla każdej delegatury wstępnych rekomendacji i zaleceń w formie protokołów, wraz ze specyfikacją wymaganych uzupełnień i usunięcia braków, a następnie rozpatrywanie decyzji podjętych przez delegatury i dalsze reagowanie w przypadku nieprawidłowości,
- 6/ przeprowadzenie indywidualnej akredytacji w regionach gdzie nie ma jeszcze delegatur,
- 7/ utworzenie, w porozumieniu z prezydiami delegatur listy podstawowej i listy rezerwowej, możliwej do realizacji jedynie w przypadku wystąpienia vacatów w innych regionach, które zagospodarowuje się wg zasad określonych w ust.4, rozdział III, części II Regulaminu OPS,
- 8/ przygotowanie rekomendacji w spr. zakwalifikowania się kandydatów na listę wyborczą do Prezydium OPS,
- 9/ przygotowanie rekomendacji w spr. zakwalifikowania się kandydatów, przygotowanie procedury podjęcia uchwały Prezydium OPS w spr. powołania osób zaufania publicznego,
- 10/ przygotowanie kompletu dokumentów do decyzji Konwentu Seniorów,
- 11/ wydanie indywidualnych decyzji o akredytacji dla 460 delegatów.

Prace Zespołu Akredytacyjnego wymagały wielomiesięcznego, ogromnego nakładu pracy, za którą należą się jego Członkom serdeczne podziękowania.

Na dzień 30 września 2022 r. kończący III kadencję OPS:

- 1/ dokonano akredytacji 460 delegatów do OPS, a ich ostateczną listę zatwierdził Konwent seniorów OPS,
- 2/ przygotowano listę wyborczą zawierającą 15 nazwisk kandydatów do Prezydium OPS,
- 3/ podjęto Uchwałę Prezydium nr 1/2022 z dnia 17 sierpnia 2022 r. (w poszerzonym składzie o przewodniczących delegatur i Zespół Akredytacyjny) w spr. powołania 7. osobowego grona osób zaufania publicznego.
- 4/ przedstawiono listy do decyzji Konwentu Seniorów, ze skutkiem akceptacji.

Ostateczny kształt składu delegatów IV kadencji ukształtuje walne zebranie delegatów, w czasie którego delegaci do OPS i osoby zaufania publicznego muszą złożyć **ślubowanie, będące niezbędnym atrybutem nabycia statusu delegata OPS**, a głosowania nad listą kandydatów do Prezydium OPS wyłoni 7 osobowy skład Prezydium.

Osoby, które nie złożą ślubowania na sesji plenarnej zostaną z listy delegatów usunięte i na ich miejsce Prezydium OPS powoła delegatów z listy rezerwowej.

Wybrane Prezydium ukonstytuuje się i w trybie uchwały wybierze spośród siebie Przewodniczącego, I Zastępcę Przewodniczącego, II zastępcę Przewodniczącego Prezydium OPS oraz 3 członków.

Wybór na poszczególne funkcje w Prezydium poprzedzony będzie przydzieleniem każdemu z członków Prezydium zakresu działania do stałej realizacji.

IX. Wybory Osób Zaufania Publicznego OPS

Osoby zaufania publicznego OPS to co do zasady osoby cieszące się powszechnym, niekwestionowanym autorytetem i pozycją zawodową lub społeczną w środowisku senioralnym, mające ponadto *”szczególne, udokumentowane zasługi dla rozwoju ruchu senioralnego i tworzenia polityki senioralnej”*.

Z uwagi na przypisane im kompetencje w zakresie m.in. rozpatrywania odwołań od decyzji Prezydium i Zespołu Akredytacyjnego, rozwiązywania problemów wewnętrznych OPS oraz potencjalnych konfliktów z innymi podmiotami, muszą charakteryzować się odpowiednią pozycją zawodową w środowisku senioralnym, bezstronnością, wiedzą i doświadczeniem w zarządzaniu OPS-em, kompetencjami prawnymi, umiejętnością negocyjnego rozwiązywania konfliktów oraz służyć swoimi kompetencjami i doświadczeniem eksperckim dla całego OPS oraz zapewniać współpracę i łączność z organami, które je rekomendowały.

Spośród 10 zgłoszonych kandydatur, Zespół Akredytacyjny udzielił rekomendacji do grona osób zaufania publicznego siedmiu osobom, a Prezydium w składzie obejmującym przedstawicieli 11 delegatur Regionalnych w dniu 17 sierpnia 2022 r. podjęło uchwałę nr 1/2022 powołującą grono osób zaufania publicznego na IV kadencję OPS 2022-2025.

Uchwała nr 1/202
Prezydium OPS i delegatur regionalnych,
z dnia 17 sierpnia 2022 roku
w spr. powołania osób zaufania publicznego
na IV kadencję OPS 2022-2025

Na podstawie części II rozdział III p. 5 Regulaminu OPS: powołuje się do grona osób zaufania publicznego następujące osoby:

1. Barbara Bałka, Pełnomocnik Marszałka Woj. Pomorskiego ds. seniorów, woj. pomorskiego, rekomendowana przez Marszałka Województwa Pomorskiego.
2. Anna Bednarska, dyrektor Biura Dialogu i Partnerstwa Obywatelskiego Urzędu Marszałkowskiego w Opolu, rekomendowana przez Marszałka Województwa Opolskiego.
3. Joanna Glezman, Dyrektor Departamentu w Urzędzie Marszałkowskim, rekomendowana przez Marszałka Woj. Warmińsko-Mazurskiego.
4. Marek Cebula, były poseł na sejm RP, Burmistrz Krosna Odrzańskiego, rekomendowany przez Radę Miasta Krosna Odrzańskiego i Delegaturę Lubuską OPS.
5. Zbigniew Włodkowski, osoba zaufania publicznego II i III kadencji, burmistrz Orzysza, były poseł na sejm RP, rekomendowany przez Radę Miasta i Delegaturę Warmińsko-Mazurską, a także Prezydium OPS.
6. Ewa Milewska, Dyrektor Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej woj. wielkopolskiego, rekomendowana przez Starostę Kaliskiego oraz Wielkopolską Delegaturę OPS.
7. Ewa Zembrzycka Wiater, emerytowany sędzia, rekomendowana przez Warszawsko-Mazowiecką Delegaturę OPS i Prezydium OPS.

W głosowaniu nad uchwałą nr 1/2022 z dnia 17 sierpnia 2022 r. powołującą osoby zaufania publiczne na IV kadencję OPS oddano 20 głosów, z tego: 17 „za”; 2 „wstrzymujące się” oraz 1 głos „przeciw”.

X. Wybory Prezydium OPS na IV kadencję OPS 2022-2025

Zespół Akredytacyjny w składzie:

Teresa Bojanowicz – Przewodnicząca Warszawsko-Mazowieckiej Delegatury OPS, wiceprezes Fundacji OPS

Ewa Zembrzycka Wiater – osoba rekomendowana na osobę zaufania publicznego IV kadencji

Czesław Ochenduska – delegat OPS II i III kadencji, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia OPS

biorąc pod uwagę, iż członkom Prezydium OPS stawia się szczególnie wysokie wymagania stwierdza, co następuje:

Prezydium OPS, to organ kierujący w sposób ciągły bieżącą działalnością OPS we wszystkich jego obszarach działania i ponoszący osobistą odpowiedzialność za wszelkie zobowiązania prawne i finansowe organizacji.

Członkowie Prezydium nadzorują i uczestniczą w ważnych wydarzeniach regionalnych delegatur w całym kraju, prowadzą samodzielnie wybrane zespoły zagadnień, nadzorują delegatury regionalne, tworzą nowe delegatury itp.

W szczególności na członkach Prezydium ciąży obowiązek zapewnienia niezbędnego finansowania bieżących potrzeb działania OPS.

Kierowanie Obywatelskim Parlamentem Seniorów wymaga bardzo szerokich kompetencji i doświadczeń, ponadto dużej dyspozycyjności, samodzielnego realizowania zadań w terenie, nadzorowania i wspierania delegatur regionalnych, a więc zaangażowania znacznej ilości czasu na zasadach wolontariatu, jednocześnie - wysokich kompetencji menedżerskich, cyfrowych, podstawowych kwalifikacji prawnych w zakresie prowadzenia organizacji pozarządowych, a ponadto znajomości historii OPS, jego problemów, specyfiki, źródeł istoty sukcesów i porażek, a w szczególności udziału w jego skomplikowanej historii na przestrzeni lat 2015-2022.

Kandydat do Prezydium ma obowiązek przedstawienia dwóch rekomendacji organizacji senioralnych, które potwierdzają wymagane kompetencje i doświadczenia.

Zgodnie z Regulaminem OPS kandydaci na członków Prezydium powinni charakteryzować się kompetencjami znacznie szerszymi niż kandydaci na delegatów, w tym cechami menedżerskimi pozwalającymi na samodzielne kierowanie sprawami OPS, m.in.:

- 1/ kompetencjami cyfrowymi pozwalającymi na swobodne prowadzenie korespondencji i kontakty on-line,
 - 2/ znajomością procedur i doświadczeniami w pozyskiwaniu środków publicznych, w tym obsługi generatorów wniosków;
 - 3/ zdolnościami organizacyjnymi, w tym w zakresie organizacji i prowadzenia konferencji regionalnych,
 - 4/ umiejętnościami negocjacji oraz mediacji w przypadku sporów,
 - 5/ umiejętnością samodzielnego pozyskiwania partnerów, sponsorów, nawiązywania kontaktów z lokalnymi parlamentarzystami, współpracy z organami władzy różnych szczebli,
- a ponadto
- 6/ przedstawić rekomendacje dwóch organizacji, potwierdzające posiadanie w/w kompetencji oraz dotychczasowe zaangażowanie w sprawy senioralne.

Ogrom problemów i zadań przypisanych zakresem działania członkom Prezydium oraz specyfika funkcjonowania OPS, w tym brak systemowego finansowania wymaga, aby członkowie Prezydium OPS przyjęli na siebie trudne, ściśle określone zadania i samodzielnie je wykonywali.

Do realizacji tych zadań niezbędne jest umiejętności:

- 1/ samodzielnego pozyskiwania środków na realizację zadań OPS, w ramach konkursów grantowych,
- 2/ pozyskiwania partnerów, sponsorów i członków wspierających OPS,
- 3/ rozwiązywania problemów merytorycznych, prawnych i konfliktów międzyludzkich OPS,
- 4/ samodzielnego organizowania i prowadzenia konferencji regionalnych OPS,
- 5/ redagowania dokumentów, wydawnictw, materiałów informacyjnych i promocyjnych do mediów;
- 6/ nadzoru i wspierania działalności delegatur regionalnych OPS,
- 7/ tworzenia nowych delegatur regionalnych OPS,
- 8/ kompetencji cyfrowych pozwalających na obsługę e-KRS, organizację zajęć zdalnych, wideokonferencji, operowanie generatorami wniosków grantowych, używanie profilu zaufanego i wiele innych.

Oceniając zgłoszone kandydaty do Prezydium OPS IV kadencji, Zespół Akredytacyjny stwierdza, że niektóre rekomendacje budzą poważne zastrzeżenia co do rzetelności i posiadania przez Kandydatów opisanych wyżej kompetencji.

Wystawiane są często sobie nawzajem przez członków tej samej organizacji, opisują dokonania, dyplomy i odznaczenia kandydata na przestrzeni kilkudziesięciu lat, nie mających nic wspólnego z ruchem obywatelskim OPS itd.

W stosunku do kandydatów, którzy byli w składzie Prezydium III kadencji, ważnym wyznacznikiem oceny i potencjalnej rekomendacji są dla Zespołu Akredytacyjnego opinie Prezydium OPS III kadencji.

Zespół ds. akredytacji zbadał przesłane zgłoszenia, ich kompletność i wymagania formalne, dokonał oceny kompetencji zgłoszonych do Prezydium kandydatów, kierując się poziomem spełnienia kryteriów kwalifikacyjnych i przedkłada propozycje listy kandydatów.

W przypadku większej liczby zgłoszonych kandydatów niż stanowi parytet mandatów, o umieszczeniu na liście decyduje Prezydium OPS kierując się rekomendacjami Zespołu Akredytacyjnego.

Zespół, oprócz badania dokumentacji przesłanej przez Kandydata może przeprowadzić dodatkowe rozmowy z kandydatami do Prezydium lub zażądać dodatkowych informacji o przebiegu dotychczasowej działalności społecznej.

Ostateczną listę kandydatów sporządzoną w porządku alfabetycznym, zawierającą nie więcej niż 15 osób, zatwierdza Konwent OPS.

Kandydaci na członków Prezydium wyrazili zgodę na upublicznienie ich wizerunku do celów przeprowadzenia wyborów.

Spośród 24 osób zgłoszonych do Prezydium, Zespół Akredytacyjny kierując się treścią rekomendacji udzielonej Kandydatom, zarekomendował na listę wyborczą następujące osoby, a następnie Prezydium podjęło uchwałę.

Uchwała nr 2/2022
Prezydium OPS i delegatur regionalnych,
z dnia 17 sierpnia 2022 roku
w spr. ustalenia listy wyborczej do Prezydium OPS
IV kadencji 2022-2025

Na podstawie części II, rozdziału V, p.7 i 8 Regulaminu OPS, Prezydium ustala 15. osobową listę kandydatów na członków Prezydium do celu przeprowadzenia ostatecznego wyboru Prezydium przez walne zebranie delegatów.

Lp.	Imię i Nazwisko	Województwo	Kontakt
1	Bochowicz Marek	Małopolskie	Bochowicz.m@gmail.com tel. 518-353-097
2	Chodaczyński Marek	Mazowieckie	chodaczynski@o2.pl
3	Czernecki Zdzisław	Mazowieckie	zdzislawczarnecki@wp.pl
4	Frankiewicz Irena	Zachodnio-Pomorskie	irenaf@gmail.com tel. 604-539-493
5	Giezek Jerzy	Warmińsko-Mazurskie	Gjerzy53@wp.pl
6	Kołodziejczak Ewa	Kujawsko-Pomorskie	Ewa.ewika@gmail.com tel.604-422-088
7	Krawczyk Jerzy	Świętokrzyskie	jerzy_krawczyk@o2.pl tel. 602-199-268
8	Lewkowicz Krystyna	Mazowieckie	Klewkowicz@interia.eu
9	Ozga Krystyna	Łódzkie	krystynaozga54@gmmail.con
10	Sarbak Anna	Wielkopolskie	anna.sarbak2016@gmail.com
11	Szafrańska Janina	Łódzkie	szarf-26@wp.pl

12	Śnieg Jadwiga	Zachodnio-Pomorskie	jagoda561@wp.pl
13	Średniawa Barbara	Pomorskie	sredniawa_barbara@wp.pl
14	Tomczak Zbigniew	Mazowieckie	zbigniew.jacek.tomczak@gmail.com
15	Woźniak Ewa	Wielopolskie	Ewa.Wozniak@sako-info.pl

W głosowaniu nad Uchwałą nr 2/2022 oddano 19 głosów „za”, 1 głos „przeciw”.

Rozdział II. Dialog Społeczny jako forma komunikacji międzyludzkiej

I. Dialog Społeczny jako forma komunikacji międzyludzkiej

(materiał szkoleniowo-informacyjny)

Podstawową formą działalności Obywatelskiego Parlamentu Seniorów jest szeroko zdefiniowany DIALOG, zaś efektywne funkcjonowanie tego ogólnopolskiego przedstawicielstwa seniorów wymaga stałej systematycznej pracy w zakresie przepływu informacji, konsolidacji i integracji jak najszerzszych środowisk senioralnych.

Trwa w środowisku senioralnym ustawiczna dyskusja jak powinien wyglądać dialog między OPS a organami władzy. Ponawiane są systematyczne szkolenia nt praw obywatelskich i sposobów korzystania z nich przez obywateli zgodnie z prawem i interesem publicznym.

Niestety obserwacja życia publicznego i mediów nie dostarcza nam zbyt wielu dobrych przykładów i wzorców praktyki prowadzenia dialogu.

Do konstruktywnego dialogu niezbędne jest poszanowanie poglądów odrębnych, innych niż lansowany przez władze, stała wymiana poglądów między delegatami OPS o różnych światopoglądach i sympatiach politycznych, dialog z organami władzy i samorządu terytorialnego. Dialog powinien być traktowany jako wstęp do formułowania i wyrażania opinii w istotnych sprawach senioralnych, konsultacjach społecznych, badaniu opinii społecznej itp.

Dialog społeczny umożliwia wypracowanie porozumienia w sytuacji kiedy pojawia się konflikt interesów między różnymi grupami społecznymi.

Przypomnijmy sobie na czym polega istota dialogu społecznego oraz w jakich sytuacjach jest on potrzebny.

Jednym z założeń ekonomii jest dominacja interesu pośród innych motywów działania. Kiedy interesy jednostkowe ujmowane są w interesy grupowe, to krystalizujące się odmienne wzorce, ujawniające się w sprzeczności tych interesów, prowadzą częstokroć do konfliktów.

Jeśli nie ma skutecznych metod zapobiegania konfliktom, ich rozwiązywanie generuje niepotrzebne koszty oraz grozi pogłębianiem się antagonizmów między grupami społecznymi, wzrostem frustracji oraz niesie ryzyko pojawienia się ekstremizmów.

Sprzeczności interesów nie da się rozwiązać za pomocą abstrakcyjnych zasad czy formuł. Może do tego dojść tylko w drodze demokratycznej debaty, a dialog społeczny jest „instytucją” i „regułą” organizującą jej prowadzenia.

Szerokie i wąskie rozumienie dialogu społecznego

W preambule do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 roku, zostały określone zasady, na jakich opiera się ład społeczny w Polsce.

Są to poszanowanie wolności i sprawiedliwości, współdziałanie władz, zasada pomocniczości umacniająca uprawnienia obywateli i ich wspólnot oraz dialog społeczny. Dzięki niemu proces decyzyjny ulega „uspołecznieniu”, a rozmaite interesy nie są marginalizowane.

Prawa obywatelskie i obowiązki organów Państwa i samorządu terytorialnego wobec obywateli, w tym do wyrażania swoich poglądów, zrzeszania się, obywatelskich funkcji strażniczych, a nawet form protestu są w polskim systemie prawnym bardzo rozbudowane.

Nieco gorzej jest ze znajomością w/w praw, a także korzystania z nich w codziennym życiu.

Przypomnijmy podstawowe prawa, jakie gwarantuje obywatelom polskim Konstytucja RP.

II. Prawa obywatelskie wynikające z Konstytucji RP

Art.30. Obowiązek poszanowania godności człowieka, gwarancja poszanowania godności, z której wynikają prawa i wolności człowieka, prawo do godnego, humanitarnego traktowania.

Art. 32. Prawo do równego traktowania wobec prawa.

Zakaz dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym.

Art. 33. Prawo do równego traktowania kobiet i mężczyzn.

Art. 36. Prawo do opieki ze strony Państwa podczas pobytu za granicą.

Art.38. Prawo do ochrony prawnej życia.

Art. 41. Prawo do wolności osobistej i nietykalności osobistej. Prawo do humanitarnego traktowania. Prawo do odszkodowania za bezprawne pozbawienie wolności.

Art. 42. Prawo do obrony, domniemanie niewinności.

Art. 45. Prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Art. 47. Prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.

Art. 49. Prawo do tajemnicy korespondencji.

Art. 51. Prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych.

Prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą.

Art. 53. Wolność sumienia i religii.

Art.54. Wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.

Art. 60. Prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach.

Art. 61. Prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne.

Art. 62. Prawo obywatela do udziału w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego, jeżeli najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat.

Art. 63. Prawo do składania petycji, wniosków i skarg w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej.

Art. 64. Prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia.

Art. 67. Prawo do zabezpieczenia społecznego, w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę, inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Art. 68. 1. Prawo do ochrony zdrowia.

2. Prawo do równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej i finansowej ze środków publicznych.

3. Obowiązek władzy publicznej zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej m.in. osobom w podeszłym wieku.

Art. 77. Prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej.

Art. 79. Prawo do wniesienia skargi do Trybunału Konstytucyjnego.

Art 80. Prawo do wystąpienia, na zasadach określonych w ustawie, do Rzecznika Praw Obywatelskich z wnioskiem o pomoc w ochronie swoich wolności lub praw naruszonych przez organy władzy publicznej.

III. Obowiązki samorządów wobec osób starszych

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ***gmina ma obowiązek sprzyjać solidarności międzypokoleniowej oraz tworzyć warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej.*** Rada gminy, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych środowisk, może utworzyć gminną radę seniorów. Gminna rada seniorów ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny (art. 5c powołanej ustawy).

Gmina ma również obowiązek zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty, co należy do zadań własnych gminy. W szczególności dotyczą one ochrony zdrowia, pomocy społecznej, w tym tworzenie, prowadzenie ośrodków i zakładów opiekuńczych.

Na szczeblu powiatowym, zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, powiat ma obowiązek wykonywać zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie m.in. promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej i ochrony praw konsumenta. Samorząd województwa zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa wykonuje zadania o charakterze wojewódzkim w zakresie m.in. promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej i ochrony praw konsumentów.

Obowiązki powyższe skonkretyzowane są poszczególnymi ustawami, w zakresie udzielania pomocy osobom starszym. Takie obowiązki przewiduje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2014 r.

Gmina na podstawie powołanej ustawy, m.in. obowiązkowo musi zapewnić:

- 1) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 3) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 5) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 6) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;

Powiat w ramach powierzonych mu zadań ma obowiązek m.in.:

- 1) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- 3) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;

Samorząd województwa odpowiada za m.in.:

- 1) rozpoznawanie przyczyn ubóstwa oraz opracowywanie regionalnych programów pomocy społecznej wspierających samorządy lokalne w działaniach na rzecz ograniczania tego zjawiska;
 - 2) organizowanie i prowadzenie regionalnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- Wojewoda zaś sprawuje kontrolę placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, w zakresie standardów usług socjalno-bytowych i przestrzegania praw tych osób;

Można zatem przyjąć, że dialog społeczny jest taką formą organizacji państwa i określenia praw oraz wolności obywatela, dzięki którym możliwe jest stowarzyszanie się ludzi, w różnych celach, swobodzie wyrażania się i wymianie poglądów.

Z kolei artykuł 20 Konstytucji zawężyła pojmowanie dialogu społecznego do kształtowania relacji na arenie „społecznej gospodarki rynkowej”, której głównymi „aktorami” są pracodawcy i pracownicy oraz w określonych sytuacjach, państwo.

IV. Cechy dialogu społecznego

W klasycznym „wydaniu” stronami dialogu społecznego są partnerzy społeczni, czyli pracodawcy i ich organizacje oraz pracownicy, reprezentowani przede wszystkim przez związki zawodowe. W określonych przypadkach prowadzenie dialogu wymaga zaangażowania państwa, w roli partnera dialogu, inspiratora lub gwaranta.

Jeśli w dialogu uczestniczą jedynie pracodawcy i przedstawiciele pracowników, wówczas mówimy o dialogu autonomicznym. Dialog autonomicznym praktykowany jest głównie na poziomie zakładu pracy lub na poziomie branżowym.

Jeśli w dialogu, obok partnerów społecznych, zaangażowane jest również państwo, wówczas mamy do czynienia z dialogiem trójstronnym. Dialog w formule trójstronnej prowadzony jest na poziomie krajowym lub na poziomie branżowym oraz regionalnym.

Najmniej zobowiązującą formą dialogu, wedle wcześniej zaprezentowanej definicji, jest wymiana informacji.

Z tego względu jest to forma najbardziej rozpowszechniona. Rzetelna i skuteczna informacja powinna poprzedzać bardziej treściwe formy dialogu, do których zaliczyć należy konsultacje i negocjacje.

Dzięki konsultacjom dochodzi, nie tylko do wymiany informacji, wyrażania opinii, ale też poznania interesów stron. Dlatego konsultacje są ważnym krokiem w kierunku najbardziej pożądanej formy dialogu społecznego jaką są negocjacje.

Negocjacje powinny być prowadzone w celu osiągnięcia porozumienia, które przyjmie kształt układu zbiorowego pracy lub umowy społecznej. Kiedy dialog społeczny prowadzony jest pomiędzy pracownikami i pracodawcami, podpisane układy zbiorowe określają na ogół warunki pracy i płacy w skali zakładu lub branży.

W przypadku kiedy jest mowa o umowie społecznej możemy założyć, że obok strony pracowniczej i pracodawców, w dialogu uczestniczyli również przedstawiciele państwa. Umowy społeczne, z reguły, są kompromisem w kwestiach o znaczeniu ogólnokrajowym (walka z kryzysami gospodarczymi, wyzwania demograficzne, konkurencyjność gospodarki).

Równość, niezależność i otwartość

Prawdziwy dialog społeczny możliwy jest jedynie w warunkach ustroju demokratycznego w gospodarce opartej na zasadach wolnorynkowych.

Tylko wtedy partnerzy społeczni mogą swobodnie i niezależnie formułować swoje stanowiska w oparciu o racjonalne przesłanki ekonomiczne. Dialog może być prowadzony jedynie w warunkach równości, niezależności i otwartości stron. Dlatego niezbędne jest aby strony dialogu

wzajemnie się uznawały, czyli w pełni akceptowały prawo innych uczestników do udziału w dialogu.

Dialog społeczny nie tylko zapewnia równowagę interesów i uspołecznienie mechanizmów podejmowania decyzji, ale też pozwala na lepsze dostosowanie się do wyzwań ekonomicznych, pokonywania kryzysów, powszechnej migracji, inflacji itp. zjawisk.

Dlatego coraz bardziej konkretna staje się wizja dialogu społecznego w poszerzonej formule, gdzie jest miejsce dla różnych organizacji społecznych czy inicjatyw obywatelskich.

Powyższe formy prowadzenia dialogu wymagają zarówno materialnej bazy do realizacji bezpośrednich kontaktów, szkoleń, debat, konferencji jak i odpowiedniej kadry specjalistycznej, doradztwa prawnego, podstawowej bazy administracyjnej itp.

Tymczasem u progu IV kadencji OPS, ta innowacyjna i ważna instytucja obywatelska nie posiada stałego źródła finansowania elementarnych potrzeb administracyjnych, nie dysponuje nawet własną siedzibą, korzystając ze wsparcia partnerów, sponsorów oraz pomocy i życzliwości organizacji macierzystych delegujących swoich przedstawicieli do OPS.

Skomplikowane losy Obywatelskiego Parlamentu Seniorów oraz brak systemowego wsparcia logistycznego i finansowania jego potrzeb powodował, iż dialog jaki powinien być stałą praktyką był poważnie ograniczony.

Sprowadzał się do okazjonalnych spotkań w regionach i to jedynie tam, gdzie działały delegatury regionalne, do dorocznego spotkania na sesji plenarnej, na której ograniczenia czasowe i wymogi protokołu ograniczają dostęp do wypowiedzi, wymiany informacji na stronie internetowej, referatach eksperckich sesjach plenarnych i spotkaniach regionalnych, okazjonalnych publikacjach w prasie senioralnej, biuletynie OPS oraz poradnikach tematycznych.

Powyższe formy dialogu miały siłą rzeczy ograniczony czas, zasięg i dostępność.

V. Potrzeby OPS inspiracją dla wniosków grantowych

Oferty składane przez organizacje pozarządowe na konkursy grantowe ogłaszane przez jednostki kontraktujące środki publiczne muszą sprostać dużej konkurencji, bowiem średnia efektywność konkursów waha się w granicach 15-20%. Oznacza to, że szanse na sukces i dofinansowanie ma zaledwie co piąty wniosek.

Aby przebić się przez konkurencję, oferta musi otrzymać bardzo wysokie oceny od dwóch niezależnych ekspertów recenzujących wnioski.

Na wysoką ocenę mogą liczyć jedynie wnioski spełniające jednocześnie kryteria **formalne**, tj. wpisujące się w cele i priorytety konkursu, opracowane w elektronicznym generatorze wniosków, spełniające warunki regulaminu, m.in. w zakresie kosztów kwalifikowanych, wpisujące się w strategię polityki senioralnej, wnioski o szerokim spektrum działań, adresowane do dużej grupy odbiorców;

oraz **merytoryczne** - w sposób innowacyjny rozwiązujące ważny problem społeczny, odpowiadające potrzebom grupy docelowej potencjalnych beneficjentów projektu, oferujące oryginalne formy realizacji, konkretne mierzalne efekty rzeczowe i społeczne, rozwiązujące żywotne problemy wnioskodawcy i odbiorców projektu, zawierające innowacyjne rozwiązania

organizacyjne i formy współpracy z beneficjentami, zapewniające trwałość, kontynuację efektów i pozytywnych zmian społecznych.

Oferent ponadto musi wykazać się posiadanymi kompetencjami, doświadczeniami i referencjami w realizacji ofert o podobnej tematyce i skali złożoności, posiadać bazę materialną i kadre gwarantującą osiągnięcie założonych celów i zakładanych rezultatów materialnych i społecznych.

Biorąc pod uwagę, iż środki publiczne są jedynym źródłem finansowania, decydującym o jakiegokolwiek aktywności i efektywności pracy OPS, **udział w konkursach grantowych jest absolutnie życiową koniecznością.**

Poczuwając się do odpowiedzialności zapewnienia finansowania potrzeb OPS, Prezydium opracowało 3. letni wniosek do Narodowego Instytutu Wolności do programu PROO (Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich), wniosek do Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej jak również do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej do programu Aktywni+, o czym była mowa.

Poszukując innowacyjnej i atrakcyjnej formy dla wniosku grantowego, oparto jego osnowę na stworzeniu instytucji i warunków dla prowadzenia dialogu, jakiej w OPS brakowało, a zarazem będącej organem wykonawczym Prezydium OPS zabezpieczającym bieżące potrzeby biura OPS, spotkań z delegatami, sponsorami, parlamentarzystami, szkoleniowcami, miejscem funkcjonowania Prezydium i szeregu innych potrzeb, w tym tak elementarnych jak miejsce i warunki do pracy.

Tymczasowa siedziba OPS zgłoszona do KRS mieściła się dotychczas w lokalu mieszkalnym należącym do osoby prywatnej. Spełniała ona rolę formalnego adresu, ale nie siedziby, jaka jest niezbędna do wykonywania zadań i misji OPS w codziennej pracy.

Instytucja dialogu ma być miejscem bezpośrednich kontaktów, prowadzenia szkoleń bezpośrednich i on-line, debat z parlamentarzystami, spotkań z delegatami, a przy okazji prowadzenia biura OPS z prawdziwego zdarzenia niezbędnego do prawidłowej obsługi administracyjnej.

Z powyższych potrzeb i przesłanek zrodziła się koncepcja powołania *Centrum Dialogu i Integracji Społecznej Obywatelskiego Parlamentu Seniorów*.

Oferta konkursowa została przez ekspertów bardzo wysoko oceniona i wniosek Fundacji OPS został zakwalifikowany do finansowania.

Rozdział III. Centrum Dialogu i Integracji Społecznej Obywatelskiego Parlamentu Seniorów

Realizacja powyższej koncepcji wymagała stworzenia od podstaw całej logistyki, tj. pozyskania odpowiedniego lokalu, jego wyposażenia technicznego i administracyjnego, opracowania programu działania, zatrudnienia odpowiednich ludzi do prowadzenia działalności, a więc nie tylko wielkiego zaangażowania potencjału ludzkiego ale też środków finansowych.

Centrum Dialogu i Integracji Społecznej OPS ma z założenia spełniać następujące funkcje:

1. miejsce szkoleń obywatelskich,
2. miejsce konsultacji społecznych i badania opinii publicznej w ważnych senioralnych sprawach, projektach ustaw itp.
3. Miejsce bieżących spotkań delegatów OPS oraz spotkań z parlamentarzystami, działaczami samorządu, ludźmi kultury,
4. organizacja konferencji regionalnych,
5. miejsce pracy Zespołu Akredytacyjnego do IV kadencji,
6. siedziba OPS, biuro Prezydium.

W celu realizacji powyższych zamierzeń projekt wymagał:

1. pozyskania odpowiedniej siedziby, posiadającej zaplecze konferencyjne. Założeniem projektu było pozyskanie lokalu z zasobów komunalnych miasta, bowiem jedynie te gwarantują rozsądne opłaty czynszu, dostępne dla organizacji pozarządowych,
2. zapewnienie dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, tj. wyposażone w windy, parkingi, udogodnienia sanitarne,
3. siedziby dobrze skomunikowanej, umożliwiającej dojazd jednym środkiem komunikacji publicznej do różnych ważnych miejsc w Warszawie, urzędów centralnych, skomunikowanej bezpośrednim połączeniem autobusowym i kolejowym z dwoma dworcami komunikacji międzymiastowej, Wschodnim i Centralnym,
4. posiadania zaplecza konferencyjnego, cateringowego, socjalnego, rekreacyjnego.

Na koniec września 2022 r. Centrum Dialogu i Integracji Społecznej OPS podjęło już w pełni realizację swoich zadań, a w dniu 13 czerwca 2022 r. odbyło się jego uroczyste otwarcie i inauguracja działalności z udziałem przedstawicieli MRiPS, władz samorządowych, parlamentarzystów, gości z Wielkopolski oraz delegatów Warszawsko-Mazowieckiej Delegatury OPS.

Uroczystego otwarcia Centrum dokonała Pani Lidia Ułanowska Dyrektor Departamentu Polityki Senioralnej MRiPS, która odczytała list Ministra Stanisława Szweda.

List Wiceministra Rodziny i Polityki Społecznej Pana Stanisława Szweda publikujemy na III okładce.

Centrum osiągnęło pełną zdolność do realizacji celów, do jakich go powołano, bowiem:

1. posiada siedzibę przy ulicy Żegańskiej 1A, w lokalu 95 Wawerskiego Centrum Kultury, należącego do Urzędu Dzielnicy Warszawa - Wawer, w sąsiedztwie stacji SKM Warszawa - Międzylesie, 7 przystanków linii autobusowych, których trasa pozwala na bezpośrednie połączenie ze wszystkimi dzielnicami Warszawy,
2. korzysta z zaplecza konferencyjnego i socjalnego Wawerskiego Centrum Kultury,
3. posiada dostęp do obszernego parkingu,
4. lokal jest przystosowany i posiada udogodnienia dla osób niepełnosprawnych,
5. pozyskano, z udziałem darczyńców i sponsorów, własne wyposażenie biurowe, sprzętowe, informatyczne i magazynowe,
6. lokal stwarza właściwe warunki do pracy Zespołu Akredytacyjnego, prowadzenia szkoleń, debat obywatelskich z parlamentarzystami i realizacji innych celów OPS.

Tu będą się odbywały również seminaria szkoleniowe na preferowane tematy, o których była mowa w sprawozdaniu Prezydium.

Dodatkowym walorem lokalizacji Centrum jest to, że interesanci i pracownicy Centrum oraz delegaci OPS mogą uczestniczyć bezpłatnie w bardzo bogatej ofercie programowej - kulturalnej, edukacyjnej i integracyjnej Wawerskiego Centrum Kultury, w tym w obchodach rocznicowych, świętach państwowych, koncertach plenerowych i okolicznościowych itp.

Powołanie instytucji Centrum Dialogu i Integracji Społecznej to zaledwie jedno z wielu zadań projektu.

Projekt ukierunkowany jest bowiem na realizację szerokiego programu obywatelskiego i realizacji głównych celów statutowych OPS, w tym:

- 1/ organizację sesji regionalnych, połączonych ze szkoleniami i programami integracyjnymi,
 - 2/ organizację prawyborów w regionach i przygotowanie do sesji plenarnej,
 - 3/ organizację sesji plenarnej sprawozdawczo-wyborczej,
 - 4/ realizację spotkań z parlamentarzystami, badanie stanowisk i programów w sprawach senioralnych,
 - 5/ pozyskiwanie niezbędnych ekspertyz, redagowanie stanowiska OPS w ważnych sprawach senioralnych,
 - 6/ realizację inicjatyw legislacyjnych,
 - 7/ druk wydawnictw, materiałów szkoleniowych i konferencyjnych.
- oraz
- 8/ ewaluację projektu i badania akceptacji projektu ze strony beneficjentów.

Ostateczna ocena realizacji projektu dokonywana będzie, jest zawsze w procedurze kontroli szczegółowego sprawozdania merytorycznego i finansowego sporządzonego przez Koordynatora projektu, dokonanej przez jednostkę finansująco-kontraktującą.

Rozdział VI. Kampanie i inicjatywy społeczne OPS

OPS realizował strategię zawartą w kolejnych Deklaracjach Programowych będących kwintesencją programu działania jak również wyrażał stanowiska i brał udział w kampaniach społecznych realizowanych przez inne podmioty. W tym m.in.

- 1/ lobbing za godną waloryzacją rent i emerytur,
- 2/ promocję powszechnych szczepień seniorów przeciwko Covid-19,
- 3/ kampania pop[parcia dla idei emerytury bez podatku, zapoczątkowane przez PSL,
- 3/ wielokierunkowe działania dyplomatyczne na rzecz powrotu sesji OPS do Sali obrad Sejmu RP,
- 4/projekt e-Asystent ukierunkowany na zmniejszenie wykluczenia cyfrowego seniorów, w tym wizyty domowe u osób o szczególnych potrzebach,
- 5/ udział przedstawiciela OPS w zespole eksperckim inicjatyw inspirowanych przez Rzecznika Praw Pacjenta,
- 6/ udział przedstawiciela OPS w zespole ekspertów ds. osób starszych powołanym przez Rzecznika Praw Obywatelskich.
- 7/ różne formy wsparcia do uchodźców z Ukrainy.

OPS a problemy zdrowotne seniorów

Według danych GUS na koniec 2020 roku liczba ludności w wieku 60 lat lub więcej wynosiła 9,8 mln, w roku 2030 ma wzrosnąć do 10,8 mln, a w roku 2050 do 13,7 mln.

W Polsce po 2050 roku osoby powyżej 60 r. ż. będą stanowiły 40% populacji, w stosunku do obecnego poziomu 25,6%. Są to bardzo alarmujące dane dla systemu ochrony zdrowia i opieki społecznej. Dlatego obecne, jak i długofalowe plany powinny uwzględniać ten dramatyczny wzrost udziału tych osób w ogólnej populacji, aby dostosować system i strukturę opieki nad osobami starszymi, do zmieniających się warunków.

Obywatelski Parlament Seniorów docenia przyjęte kierunki polityki zdrowotnej zarówno rządu, jak i jednostek samorządowych zakładające, że zdrowotna polityka senioralna jest jednym z głównych priorytetów w zakresie ochrony zdrowia oraz opieki socjalnej. Odnotowujemy wiele działań wskazujących na realną poprawę w tym zakresie oraz uwzględnianie naszych głosów i potrzeb seniorów.

Działania te podkreślają ważne dla seniorów wartości takie jak zdrowie, godność, szacunek, możliwość rozwijania swoich pasji, doksztalcenie oraz podtrzymywanie więzi rodzinnych i społecznych.

Jest to szczególnie ważne w okresie po pandemii COVID-19, która zostawiła duży ślad w postaci długu zdrowotnego szczególnie w grupie seniorów, dlatego seniorzy oczekują takich działań opieki zdrowotnej i osłony socjalnej, aby poczucie bezpieczeństwa w życiu codziennym było trwałe i było wyrazem odpowiedzialnej polityki rządzących w stosunku do seniorów.

Głównym priorytetem zdrowotnym powinno być zapewnienie takiej dostępności do systemu ochrony zdrowia i usług socjalnych, aby seniorzy utrzymywali jak najdłużej swoją samodzielność. Z drugiej strony sami seniorzy muszą aktywnie dbać o swoje zdrowie, szczególnie w zakresie profilaktyki i badań kontrolnych.

Pilnych decyzji wymaga sytuacja w sektorze opieki nad osobami niesamodzielnymi, z niepełnosprawnościami, przewlekle chorymi. Długoterminowa opieka nad tymi osobami wymaga zwiększenia nakładów z obecnych 2,1% co najmniej do 4% budżetu NFZ. Opieka ta wymaga poważnych zmian systemowych. Podejmowane próby takie jak projekt ustawy o społecznym ubezpieczeniu pielęgnacyjnym lub projekt ustawy o pomocy osobom niesamodzielnym nie otrzymały poparcia politycznego niezbędnego do przeprowadzenia tych istotnych zmian. Również działania w kierunku edukacji i promowania profilaktyki zdrowotnej powinny być istotnym elementem polityki ochrony zdrowia dla tych osób.

Szczególnego wsparcia wymagają seniorzy niesamodzielnymi wymagający codziennego wsparcia ze strony opiekunów, a ci z kolei chcąc być jak najdłużej zaangażowani w tę pomoc często sami wymagają tej pomocy. Jest to grupa mało widoczna dla społeczeństwa oraz dla systemu. Jest to spowodowane ich małą aktywnością, często są „uwięzieni na 4 piętrze”, a ich opiekunem w większości jest osoba starsza sama oczekująca pomocy. Jednym z rozwiązań jest dostarczenie tej pomocy do miejsca zamieszkania, innym rozwiązaniem jest pobyt seniora w domu opieki, jednak to rozwiązanie powinno być stosowane jako ostateczne z uwagi na tradycyjne rodzinne podejście do opieki nad osobami starszymi. Ale opieka domowa wymaga konkretnego wsparcia w postaci codziennej pomocy logistycznej, usług medycznych i

rehabilitacyjnych wykonywanych w miejscu zamieszkania, bonów opiekuńczych o które od lat postulujemy oraz szerszej dostępności urlopów wytechnieniowych dla opiekunów. Nadal jest niezwykła ilość potrzebujących i zakres potrzeb w tym zakresie.

Należy zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo cywilizacyjne spowodowane chorobami mózgu. Choroby te stanowią zagrożenie nie tylko dla naszego zdrowia i samopoczucia, ale także dla globalnej gospodarki i jej produktywności, podaje Światowa Organizacja Zdrowia.

W opublikowanym w dn. 9 sierpnia 2022 r. stanowisku WHO dotyczącym optymalizacji zdrowia mózgu zawarto stwierdzenia:

- Szacuje się, że u 1 na 3 osoby w pewnym momencie życia rozwinie się zaburzenie neurologiczne, co sprawia, że zaburzenia te będą główną przyczyną niepełnosprawności i drugą najczęstszą przyczyną śmierci,
- Zdrowie mózgu jest w centrum uwagi ochrony zdrowia oraz ogółu społeczeństwa,
- Stanowisko WHO przedstawia zasady prowadzące do zrozumienia zdrowia mózgu.

Dużą część chorób mózgu stanowią choroby demencyjne, przy których bardzo ważna jest wczesna diagnoza, oraz profilaktyka, czyli dbanie o swoje serce, przestrzeganie zdrowej diety, podtrzymywanie kontaktów społecznych i rodzinnych, a także aktywność fizyczna i umysłowa.

Z uwagi na wydłużanie się lat życia oraz niedostateczny poziom profilaktyki, choroby te są cywilizacyjnym zdrowotnym zagrożeniem XXI wieku.

Do 2050 roku ilość chorych w Polsce wzrośnie 3-krotnie o ile nie wdrożymy systemowego rozwiązania jakim jest Polski Plan Alzheimerowski. Według wytycznych WHO co najmniej 75% krajów świata powinno wdrożyć narodowe plany, aby zmniejszyć tak gwałtowny przyrost liczby chorych. Podjęte w niektórych krajach wysoko rozwiniętych działania profilaktyczne zmniejszyły wzrost liczby chorych.

Z niepokojem należy przyjąć informację, że średnia długość życia Polek obecnie jest krótsza o około 3 lata od przeciętnej dla UE. Jest to skutek pandemii COVID-19, gdyż poprzednio ta różnica wynosiła 2 lata. Największą przyczyną są choroby układu krążenia – 40%, a na drugim miejscu są choroby nowotworowe – 20%, natomiast dla populacji kobiet 75+ najczęstszą przyczyną zgonu są choroby nowotworowe. Powrót do stanu sprzed 2019 r. – zajmie około 10 lat. Pandemia spowodowała spadek badań profilaktycznych. Aby poprawić ten stan należy na poziomie placówek POZ zachęcać i monitorować pacjentów w zakresie badań profilaktycznych. Nadal w Polsce problemem jest zbyt późne rozpoznanie raka piersi, który wcześniej rozpoznany jest chorobą wyleczalną. Wydłużenie życia w przypadku nowotworów zależy od dostępności do nowoczesnych terapii, a zatem w tych kierunkach powinny iść działania.

Dbłość o te najsłabsze grupy seniorów, chorych i ich opiekunów powinna być priorytetem nowoczesnego i opiekuńczego państwa, które rozwija również wsparcie poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii i urządzeń wspomagających codzienną opiekę.

Dlatego należy ocenić pozytywnie dotychczasowe kierunki polityki ochrony zdrowia i opieki społecznej, zarówno w strukturach centralnych jak i w strukturach samorządowych, a zapowiadane dalsze kierunki działania przyjąć z zadowoleniem.

Jednym z filarów OPS są organizacje pacjentów. Działające w dużej części dla seniorów zdrowych w zakresie profilaktyki, a dla seniorów chorych w zakresie pomocy w korzystaniu z systemowych możliwości opieki zdrowotnej i społecznej.

Obecnie organizacje te udzielają również aktywnego i bezinteresownego wsparcia w dostępie do leczenia pacjentom z Ukrainy. Platformy informacyjne które powstały na stronach organizacji pacjentów, oraz na stronach MZ, RPP, RPO, NFZ, NIW tworzą oczekiwaną systemową pomoc dla osób potrzebujących.

Współpraca Obywatelskiego Parlamentu Seniorów z Parlamentem RP, Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej, Narodowym Funduszem Zdrowia, Rzecznikiem Praw Pacjenta, Rzecznikiem Praw Obywatelskich zaangażowanych w realizację polityki senioralnej.

Narodowy Fundusz Zdrowia utworzył Forum Organizacji Pacjentów skupiające organizacje pacjentów w celu zacieśnienia współpracy w zakresie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk. Część tych organizacji ma swoich delegatów w OPS. Stwarza to dodatkowe możliwości wykorzystania Forum do realizacji celów senioralnych. W ramach tej współpracy zostały wspólnie opracowane i udostępnione na stronach NFZ-u materiały informacyjno-edukacyjne w podziale na choroby. Szczególnie ważny jest rozdział „Zdrowie seniorów”, gdzie podkreślono budowanie świadomości nt profilaktyki zdrowotnej osób starszych, poprawę komfortu ich życia, a także ich opiekunów (w przypadku osób zależnych).

Materiały te mają za zadanie:

- zwiększenie wiedzy na temat badań profilaktycznych,
- wskazanie chorób charakterystycznych dla seniorów, oraz zmian w zachowaniu, które powinny zaniepokoić,
- wskazanie dostępnego wsparcia systemu ochrony zdrowia,
- wskazanie dostępnego wsparcia poza systemowego.

Znajdziemy tu m. in. Poradniki:

- O co pytać lekarza podczas wizyty,
- Przewodnik dla opiekuna osób niesamodzielnych oraz
- Opieka nad chorym na alzheimera.

Bardzo cenne dla seniorów są rozdziały o Prawach Pacjenta, Leki 75+, Listy oczekujących oraz Jak żyć długo w zdrowiu.

NFZ poszerza funkcjonalność Internetowego Konta Pacjenta, polegające na udostępnieniu danych pacjenta i wtedy można skorzystać z możliwości przepisania specjalistycznego leku przez lekarza POZ. Dla seniorów jest to bardzo istotna funkcjonalność, bo umożliwia uzyskanie recepty lub zlecenia na badanie bez potrzeby ponownej wizyty u specjalisty. IKP zawiera wiele funkcjonalności takich jak historia choroby, zlecone badania, szczepienia, przepisane leki. Jednak nie jest ono w pełni wykorzystane szczególnie w grupie seniorów. IKP ma każdy ubezpieczony, jednak, aby z niego korzystać trzeba dokonać aktywacji. Niestety tylko około 10 -15 % seniorów

czynnie z niego korzysta. Jest to poważne wyzwanie dla całego systemu opieki zdrowia, jak dotrzeć do pacjentów, którzy jeszcze nie aktywowali swojego konta.

Ministerstwo Zdrowia mając na uwadze pilną potrzebę dalszych zmian w zdrowotnej polityce senioralnej powołało w maju 2022 r. zespół do spraw organizacji opieki zdrowotnej dla osób starszych. Do zadań zespołu należy przygotowanie dokumentu zawierającego rozwiązania i rekomendacje w zakresie poprawy opieki zdrowotnej dla osób starszych. Rekomendacje mają być opracowane do 31 grudnia 2023 r. Z uwagą będziemy śledzić postęp w tym zakresie.

Również z zadowoleniem należy przyjąć projektowane zmiany w organizacji POZ-ów, które szczególnie seniorom będą ułatwiały dostęp do opieki zdrowotnej, ponieważ POZ są wejściem do systemu, a dotychczas wielu seniorów miało i ma trudności w sprawnym poruszaniu się po tym systemie. Dynamiczny wzrost nakładów na działalność POZ-ów tj. ponad 6 mld zł w ciągu ostatnich 4 lat, świadczy o prawidłowym także dla seniorów kierunku zmian. Kolejne wzrosty są również planowane. MZ oceniło, że roczny koszt tych zmian wyniesie 902 mln zł. Zadaniem Zespołu do spraw zmian w POZ było wypracowanie „bardziej holistycznej koncepcji” dot. funkcjonowania organizacyjnego. Zespół ukierunkował się na pacjentów ze schorzeniami przewlekłymi, a w tej grupie większość stanowią seniorzy. Szczególnie cenne jest utworzenie funkcji koordynatora, który ma na celu kompleksową holistyczną opiekę nad pacjentem, co dla seniorów będzie bardzo pomocne.

Za najistotniejsze kierunki działań w POZ uznano: profilaktykę, zwiększenie możliwości diagnostycznych i opiekę kompleksową nad pacjentami chorymi przewlekle w formule koordynacji. Niektóre z tych zmian weszły od 1 lipca 2022, a pozostałe wejdą od 1 października 2022.

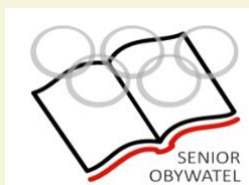
Biuro Rzecznika Praw Pacjenta od dawna udziela wsparcia polskim seniorom, a rok 2020 był rokiem polskich seniorów. Szczególny nacisk położono na edukację, bezpieczeństwo i wsparcie dla seniorów. Ważną rolę pełni Rada Organizacji Pacjentów zorganizowana przy Rzeczniku Praw Pacjenta, powołana w lutym 2020, w celu wymiany doświadczeń i informacji, oraz integracji środowiska pacjentów. Wiele z tych organizacji działa również dla seniorów. OPS poprzez swoich Delegatów ma możliwość współpracy z Radą i poprzez Radę z Biurem RPP. Daje to nam możliwość oddziaływania na tematykę podejmowanych interwencji, na proces poprawy systemu ochrony zdrowia, np. poprzez opiniowanie projektów legislacyjnych w szczególności odnoszących się do seniorów.

Współpraca ta umożliwia proces konsultacji legislacyjnych nowych lub zmienianych aktów prawnych. Ostatnio byliśmy konsultowani m. in. w sprawach:

- projektu Rozporządzenia MZ w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie,
- zakresu informacji wskazanych do utajnienia przez wnioskodawców w wybranych obszarach dokumentacji publikowanej przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji,
- listy technologii lekowych o wysokim poziomie innowacyjności,

W najbliższym czasie planowane jest spotkanie edukacyjne nt badań klinicznych oraz budowania świadomości na temat procesu powstawania nowych leków i technologii medycznych.

Współpraca z jednostkami administracji państwowej świadczy o tym jak dużą wagę przywiązują urzędy do konsultacji społecznych, a z drugiej strony, umożliwia nam, stronie społecznej możliwość zapoznania się z istotną dla nas problematyką i wyrażenia opinii o istotnych z punktu widzenia seniorów działaniach tych instytucji.

Olimpiada Wiedzy Obywatelskiej „SENIOR OBYWATEL”

Krótką historia

Delegaturę Pomorską Obywatelskiego Parlamentu Seniorów w Gdańsku powołaliśmy w dniu 16.01.2017. Nadano temu wydarzeniu uroczysty charakter, wziął w nim udział Wiceprezydent Gdańska oraz przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego.

zdj. 1. Zebranie założycielskie Delegatury Pomorskiej w Ratuszu Gdańska.

Jeszcze w tym roku postanowiliśmy zorganizować „Olimpiadę Wiedzy Obywatelskiej Senior Obywatel”.

Z naszych obserwacji, zwłaszcza biorąc pod uwagę zachowanie seniorów w trakcie ważnych dla nas wszystkich wyborów do samorządów, sejmu, senatu doszliśmy do wniosku, że warto było by zorientować się, czy wybory, których dokonaliśmy wynikały z naszej wiedzy i analizy sytuacji? Czy jesteśmy świadomymi obywatelami? Czy poziom naszych kompetencji obywatelskich jest wystarczający do odpowiedzialnego pełnienia demokratycznych powinności?

Nasze rozważania doprowadziły do wniosku, że przyczyną zaistniałej sytuacji jest brak ugruntowanej wiedzy obywatelskiej. Dawno wywietrzało nam z głów to, czego uczyliśmy się w szkołach, na studiach. Z biegiem czasu posiadana przez nas wiedza straciła aktualność. Ponadto niekoniecznie lubimy sami zgłębiać informacje o społeczeństwie, o mechanizmach dokonywanych wyborów. Jakimi prawidłami rządzą się plebiscyty, ruchy społeczne? Jak wyglądają współczesne struktury społeczne, struktury władzy? Czym są urzędy administracyjne, a czym samorządy? Na te i szereg innych pytań pozornie znamy odpowiedzi. Ale czy te odpowiedzi są prawidłowe, czy wiedza na ich temat jest są aktualna?

Pomyśleliśmy, żeby zorganizować sprawdzian naszej wiedzy. Ale sprawdzian miał być też pretekstem do zdobycia i poszerzenia świadomości obywatelskiej. Tak jak w olimpiadach sportowych potrzebny jest trening, żeby podnieść formę fizyczną, tak i w naszej olimpiadzie są też potrzebne przygotowania i trening, żeby podnieść lub uaktualnić naszą wiedzę.

Tym treningiem jest jak najatrakcyjniejszy proces przygotowań: wykładów, spotkań z politykami, odwiedzaniem ośrodków władzy, sądu, samorządów, oświaty, religii, kultury, zwiedzeniem sejm i senatu (**zdj. nr 3,4**)

Czynnikiem zachęcającym do intensywnego zdobywania wiedzy i napisania dobrego testu są puchary, nagrody, w tym wyjazd liderów do Brukseli.

Głównym celem zorganizowania Olimpiady jest zwiększenie społecznej aktywności osób starszych. Budowanie świadomości realnego wpływu seniorów na funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz na kierunki rozwoju polityki senioralnej. Dążenie do konstruktywnego dialogu z podmiotami administracji publicznej, rządowymi i samorządowymi, w kształtowaniu sytuacji i godnego życia osób starszych.

Seniorzy zasługują na to, aby mogli wyrażać swoje poglądy, opiniować projekty wdrażane przez rząd i organy samorządowe, oraz nadzorować ich realizację. Zasługują na to, aby ich głos był słyszalny i aby mogli podejmować na każdym szczeblu dialog w sprawach dotyczących ich żywotnych interesów. Olimpiada Wiedzy Obywatelskiej „Senior Obywatel” wpisuje się w edukację osób starszych i w koncepcję uczenia się przez całe życie. Dzięki kształceniu i samokształceniu seniorzy poszerzają swoje kompetencje, rozwijają cechy indywidualne oraz cechy społeczne. A my staramy się wdrażać te dobre praktyki organizując kolejne edycje tak ważnego dla seniorów wydarzenia.

Projekt zorganizowania Olimpiady zaaprobowwała Pani Krystyna Lewkowicz założycielka i przewodnicząca Obywatelskiego Parlamentu Seniorów. Zaakceptowała i bardzo wspierała, od pierwszych pilotażowych eliminacji, poprzez wszystkie gale wręczania nagród i organizację Finału Ogólnopolskiej Olimpiady im. Prezydenta Pawła Adamowicza.

I pilotażową Ogólnopolską Olimpiadę Wiedzy Obywatelskiej „Senior Obywatel” 2016/2017 zorganizowaliśmy na terenie województwa pomorskiego.

Patronatem honorowym olimpiadę objął Marszałek województwa Mieczysław Struk. Poza Gdańskiem (zdj.) eliminacje odbyły się w dziewięciu powiatach, w których udział wzięło 625 seniorów w przedziale wiekowym od 60 do 88 lat.

Zdjęcia Uroczysta Gala wręczenia nagród finalistkom.

Uczestnicy I eliminacji wojewódzkich olimpiady założyli Klub Olimpijczyka „Srebrni Obywatele” działający przy Fundacji Barbary Średniawy, organizującej kolejne edycje Olimpiady. Dużą pomocą w ich organizacji wykazali się właśnie Olimpijczycy. W Klubie Olimpijczyka członkowie nadal biorą udział w spotkaniach, wykładach, zwiedzaniu przybytków kultury i nauki, zwiedzaniu instytucji rządowych i samorządowych. Olimpijczycy zapraszani są na spotkania przez włodarzy miast. Do Klubu Olimpijczyka „Srebrni Obywatele” chętnie przyłączają się nasi sympatycy. (zdj.....)

Pilotażowa Olimpiada Wiedzy Obywatelskiej wzbudziła szerokie zainteresowanie. Na wniosek seniorów i Samorządu Pomorza w roku 2018/19 przystąpiliśmy do zorganizowania drugiej edycji Olimpiady Wiedzy Obywatelskiej „Senior Obywatel” imienia Prezydenta Pawła Adamowicza. (zdj. ...)

Do eliminacji powiatowych przystąpiło piętnaście starostw z Pomorza zgłaszając ponad pięćset uczestników. Do eliminacji wojewódzkich przystąpiło 76 laureatów. Do eliminacji ogólnopolskich, które odbyły się 10 grudnia 2019 w Warszawie (zdj. 25) przeszło 17 uczestników obu wcześniejszych edycji pomorskich. Seniorzy z Pomorza rywalizowali z seniorami z Kujawsko Pomorskiego, Świętokrzyskiego i Mazowieckiego. Finaliści zostali zaproszeni przez Panią Magdalenę Adamowicz posłankę do Parlamentu do Brukseli.

Wyjazd miał się odbyć wiosną 2019. Niestety, wybuch pandemii covid-19 udaremnił jego realizację. (zdj 21) Finaliści doczekali się odebrania swojej nagrody w czerwcu bieżącego roku. Kilkoro pojedzie do Brukseli we wrześniu. (zdj.)

W latach 2020/2021 pomimo ograniczeń covidowych przy wsparciu Obywatelskiego Parlamentu Seniorów oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego zorganizowaliśmy III edycję Olimpiady. Do udziału zgłosiło się 8 powiatów. Udział wzięło 420 seniorów. Tym razem, ze względu na epidemię wykłady i eliminacje zorganizowane zostały on-line, a seniorzy zyskali nowe umiejętności w tego typu aktywnościach, udział w webinarium, w zdalnym pisaniu testów. Nasi seniorzy z tej próby wyszli zwycięsko, Internet ma coraz mniej tajemnic przed nami.

Eliminacje wojewódzkie odbyły się w dniu 14.10.2021, a w dniu 20.10.2021 nastąpiła Uroczysta Gala wręczenia nagród połączona ze spotkaniem wszystkich organizatorów i

olimpijczyków poczynając od pierwszej olimpiady. Seniorzy uczestnicy Olimpiady zasługują na to, by stanąć w świetle reflektorów.

Udział w tym wydarzeniu wzięli: Pani Krystyna Lewkowicz przewodnicząca Obywatelskiego Parlamentu Seniorów, Pan Marszałek Mieczysław Struk i inni przedstawiciele samorządów, również wóldarze powiatów, które brały udział w Olimpiadzie. Spotkanie w tak liczonym gronie osób zainteresowanych rozwojem świadomości obywatelskiej w społeczeństwie daje poczucie siły i sprawczości wszystkim stronom tego wydarzenia. (zdj. 12,13)

Obecnie trwają gorące przygotowania do kolejnej Olimpiady Wiedzy Obywatelskiej. Mamy nadzieję, że inne województwa włączą się również do organizatorów, bo Przed Europą stoi wielkie wyzwanie społeczne. Seniorzy w krajobrazie społecznym są jego nieodłącznym i istotnym elementem, jednak jeszcze nigdy dotąd nie stanowili tak licznej grupy, dlatego ważna stała się jakość życia osób starszych. A na tę jakość życia ma niewątpliwie bardzo dodatni wpływ kształcenie i samokształcenie seniorów

Olimpiada Wiedzy Obywatelskiej „Senior Obywatel” wpisuje się w edukację osób starszych i w koncepcję uczenia się przez całe życie. Dzięki kształceniu i samokształceniu seniorzy poszerzają swoje kompetencje, rozwijają cechy indywidualne oraz cechy społeczne. A my staramy się wdrażać te dobre praktyki organizując kolejne edycje tak ważnego dla seniorów wydarzenia.

Poniżej link do strony Olimpiady Wiedzy Obywatelskiej

<https://www.facebook.com/Olimpiada-Wiedzy-Obywatelskiej-111692980589559>

Barbara Średniawa Gdańsk, 15.07.2022

Od Prezydium OPS

Stworzona przez Panią Barbarę Średniawę Olimpiada wiedzy obywatelskiej „Senior Obywatel” to swoisty fenomen aktywności pomorskich seniorów.

Zainspirowanie tak dużej liczby seniorów do pogłębienia wiedzy obywatelskiej, opracowanie profesjonalnych tekstów, udział setek seniorów w eliminacjach różnych szczebli, zaszczerpienie im ducha rywalizacji, a na koniec wspieranie odwagi w sprawdzeniu swojej wiedzy i możliwości w konfrontacji z innymi, to wyzwanie dla obu stron.

Uczestniczyłam z podziwem w kolejnych galach finałowych, które budziły najwyższe uznanie dla uczestników i organizatorów oraz podziw gości.

Jedna z gali finałowych odbyła się na terenie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie i miałam możliwość obserwowania z bliska zmagania finałowe.

Zaangażowanie uczestników i powaga, z jaką przystępowali do testu finałowego Olimpiady godne było najważniejszych egzaminów w życiu.

Próbowaliśmy powtórzyć sukces pomorskiej Olimpiady w innych województwach, m.in. w kujawsko-pomorskim, świętokrzyskim, mazowieckim ale efekt był jednorazowy i znacznie skromniejszy.

Myślę, że to umiejętność współpracy z ludźmi i samorządami w terenie, konsekwencja w działaniu i osobista charyzma Pani Barbary Średniawy była w tej sprawie kluczem do sukcesu.

Z wielką satysfakcją należy też odnotować niezwykle wysoki poziom merytoryczny testów, wymagających rozległej i aktualizowanej na bieżąco wiedzy obywatelskiej, którą z uznaniem podkreślił nawet Marszałek Województwa Pomorskiego.

Co ważne, osobiste zaangażowanie śp. Prezydenta Gdańska Pana Pawła Adamowicza oraz okazywana przez cały czas atencja i honorowy patronat Pana Marszałka Mieczysława Struka przekładało się na różne formy wsparcia, ale przede wszystkim na wysoką rangę wydarzeń finałowych Olimpiady, uroczystą oprawę, prestiż i satysfakcję uczestników.

Olimpiada Wiedzy Obywatelskiej „Senior Obywatel” stała się swoistym okrętem flagowym Delegatury Pomorskiej i całego OPS.

Prezydium OPS na miarę możliwości wspierało logistykę dotychczasowych edycji Olimpiady.

Niestety brak wsparcia ze strony najbliższych współpracowników Delegatury spowodował, że Pani Barbara Średniawa rozpoczęła samotną walkę o przetrwanie tej cennej inicjatywy, a niezbędne środki pozyskała pod firmą własnej fundacji.

Podziwiamy Ją i szanujemy za skuteczność, wolę przetrwania i hart ducha w ratowaniu swojego wielkiego dzieła, bo walczyła o nie niczym o własne dziecko.

Wyrażam jednak pewne obawy, czy Obywatelski Parlament Seniorów ma nadal prawo uważać Olimpiadę za swoją inicjatywę.

Quo vadis Olimpiado Wiedzy Obywatelskiej? Pod jaką banderą będzie płynął ten wspaniały okręt w IV kadencji OPS?

Mam nadzieję i życzę mu tego z całego serca, aby rozślawiał nadal Obywatelski Parlament Seniorów i zawsze bezpiecznie powracał do macierzystego portu, jakim jest Gdańsk.

W imieniu Prezydium OPS

Krystyna Lewkowicz

Przewodnicząca Prezydium OPS

III okładka Pismo Ministra Szweda

IV okładka plakat Centrum,